UKRAINIAN NEWS
The only Ukrainian Weekly West of Winnipeg
10967 - 97th Street
Edmonton 17, Alta, Canada
Phone: 422 - 5708

RETURN REQUESTED

Річна передплата
в Канаді — $5.00

Окреме число: 15 центів

УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ
UKRAINIAN NEWS

15
СІЧНЯ 1970.
Число № 3

тижневик „УВісті" виходить щочетверга в Едмонтоні
РІК XLII VOL. XLII
JANUARY 15, 1970.

Французькі імігранти хочуть до Алберти

3,000 французьких імігрантів з Північної Африки що жили коротко в Квебеку, хочуть поселитися в Алберті, 30 миль від Летбриджу. Там албертська провінція має один мільйон акрів заводненої землі, що може надаватися під управу ріллі. Замір африканських імігрантів натрапив на опір албертців, які протестують проти поселення в одній околиці 3,000 імігрантів, що говорять французькою мовою.

Африканські імігранти розчаровані Квебеком, де їхні фахівці не можуть дістати праці у своїх професіях.

У СССР ЗНОВУ ЗАСУДИЛИ ТУРИСТА

Поїхав до Москви в 1968 р. англійський громадян Шерегін, який народився був у СССР і після останньої війни, опинився в Англії, де дістав англійське громадянство і працював у англійській елекронічній компанії. У вересні 1968 р. компанія вислала Шерегіна в торговельній місії до Москви. Після двотижневого побуту в Москві, Шерегін нагло пропав зі своєї готелевої кімнати. Розшуки амбасади не дали ніякого висліду. Щойно два тижні пізніше амбасаду повідомлено, що Шерегіна арештовано. Тепер дружина Шерегіна Тетяна, що живе в Англії, дістала з англійської амбасади в Москві повідомлення, що її чоловіка засудили советський суд на 10 років тюрми за те, що перед більше як 20 роками він втік з советської армії.

ВИБІЛЮЮТЬ СТАЛІНА

У новому виданні історії комуністичної партії советського воюзу викинено уступ про те, що Сталін не приготовив належно СССР до війни з Німеччиною. Зате у відношенні до комуністичного Китаю історія займає дуже критичне становище. Попереднє видання історії було надрукована 1962 р., як Н. Хрущов був при владі і критикував Сталіна.

ЧЛЕНИ СЕКРЕТАРІЯТУ ТА КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ українців. У першому ряді зліва: Олена Лотоцька, Гнат Білинський, митрополит Мстислав Скрипник, Йосип Лисогір, о. митрат Василь Кушнір, митрополит Максим Германюк, Іван Сирник, о. прот. Іван Бачинський; в другому ряді зліва: Богдан Гнатюк, Іван Іванчук, Михайло Марунчак, Юліян Ревай, Микола Плав'юк, Святомир Фостун і Михайло Сосновський.

Секретаріят СКВУ діє

ТРЕТЯ ПЛЕНАРНА СЕСІЯ В ТОРОНТІ

У днях 27 та 28 грудня м. р. в Торонті відбувся трета пленарна сесія секретаріяту Світового конґресу вільних українців (СКВУ). В сесії взяли участь члени секретаріяту та контрольної комісії. Сесією проводили до теперішній президент о. митрат д-р В. Кушнір та Й. Лисогір, новий президент.

У вступній промові о. митрат В. Кушнір сказав, що протягом дворічної діяльности секретаріят Світового конґресу вільних українців закріпив своє значення не лиш серед українців у вільному світі, а став відомий теж багатьом українцям за залізною завісою, куди також дійшли вістки про діяльність секретаріяту.

ЗВІДОМЛЕННЯ

Звіт з діяльности секретаріяту за 1969 р. подав генеральний секретар М. Плав'юк, з діяльности канцелярії — екзекутивний директор М. Сосновський, а про іфнанси — звітували І. Іванчук та Б. Гнатюк.

Президія секретаріяту також зорганізувала постійне бюро секретаріяту та створила ряд комісій: прав людини, кооперації, — студентську, ветеранів, жіночих організацій ітд. В Бразилії створено Бразилійський координаційний комітет, що має за завдання упорядкувати внутрішні українські відносини тої країни.

Щоб затіснити зв'язки між секретаріятом та українцями в різних країанах поселення, члени президії та екзекутивний директор відбули поїздки до різних країн Европи та Південної Америки.

Секретаріят висилав до українських газет комунікати про свою діяльність, видав окремою книгою збірник матеріялів з першого конґресу. Підготовлено видання англійською мовою документів з України про порушення прав людини.

Президія нав'язала зв'язки з урядами держав, де живуть українські поселенці та різними міжнародними організаціями. Президія започаткувала чи підтримувала акції проти посиленої русифікації та переслідування релігії в Україні. Підтримувала також акцію за створення патріярхії Української Католицької Церкви.

Про діяльність поодиноких комісій звітували їхні голови.

Фінансовий звіт виявив, що від конґресу досі українці в цілому світі склали на потреби секретаріяту СКВУ 139,197.99 дол. На організацію першого конгресу та видатки секретаріяту видано 130,425.59 дол. В касі залишилося 8,722.40 дол.

На 1970 р. ухвалено бюджет в висоті 45,000 дол., щоб могти покрити всі заплявовані акції.

НОВА ПРЕЗИДІЯ

Згідно до постанов статуту, секретаріят президії на чергових два роки буде на терені ЗДА. До складу президії теж увійдуть представники українських організацїї в ЗДА. Президія буде діяти в такому складі: Й. Лисогір — президент, Г. Білинський — ген. секретар, Б. Гнатюк — скарбник, М. Стахів — член контрольну комісію очолюватиме М. Іванович з Европи.

Наради сесії проходили в дусі щирої співпраці та зрозуміння важливости завдань, що стоять перед секретаріятом. Всі учасники висловлювали бажання, щоб секретаріят затіснював та поглиблював дальше зв'язки з організаціями українських поселенців у вільних країнах світу, щоб таким способом діяльність секретаріяту була успішніша, а його значення зростало.

У ДОЛИНЩИНІ ВЕРХОВОДЯТЬ ЧУЖІ

Один закордонний турист, що недавно відвідував Західну Україну, побував також у новому нафтовому осередку Долині Івано-Франківської області. Долина має тепер бл. 60,000 населення, а кількістю видобуваної нафтової ропи перевищує славний колись Борислав. Свої враження турист описує в листі до знайомого так: „Ти вже другий раз пишеш, що було б цікаво написати про Долину. Я писав тобі в своєму попередньому листі, що Долина тепер зовсім нецікава, а нафту добувають не в самій Долині, але в Брочкові-Вигоді. Нафтовики назагал не свої, а чужі понаїздили. Свої тільки на підрядних посадах. Там працює й мій брат й ще дехто з нашого села. Якби ти побачив, як ті нафтовики виглядають, як вони одягнені, то аж на душі жаль і біль стає, що воно так."

Франція продає зброю арабам

Після того, як ізраїльські моряки підступом забрали 5 патрольних суден з Франції, Франція проголосила продаж зброї та військового матеряву арабським країнам. Ірак купив у Франції 200 тонн амуніції, а Лібія купує 50 р. еактивних військових літаків «Міраж», які мають бути доставлені протягом кількох років. Загально вважають, що Лібія купує літаки не для себе, а для Єгипту.

Запитані в тій справі французькі урядовці міністерства закордонних справ заявили, що Лібія може продати літаки кому хоче; французький уряд не поставив ніяких умов при підписуванні угоди продажу.

Лібія замовила в Франції теж 200 танків.

ВИКИДАЮТЬ ЖИДІВ З ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНИ

Із 350,000 жидів, що жили в Чехо словаччині до війни, залишилося тільки 18,000. Після окупації ЧССР советськими військами їх становище погіршилося. Їх звільняють з праці, обвинувачуючи в "сіонізмі", а тим, що зголошуються до виїзду до Ізраїлю, не дозволяють вивозити ніякого майна, ані документів, що свідчив б про їхне фахове знання. Коли хто пробує вивезти документи тайкома, то це вважається грубим порушенням закону.

Цього року чехо словацькі жиди мали замір відзначити тисячорічча поселення в ЧССР, але з уваги на теперішне полошення, святкування відкликали.

Піскові бурі нищать ґрунти України

У советському журналі „Новий мір" надруковано статтю Ю. Черниченка який пише, що після знищення лісів в Україні і на Кубані, там цього року були піскові бурі, що позносили врожайну верству землі на один цаль або і більше. На Кубані піскова буря була така сильна, що за один тиждень здерла врожайної верстви більше як 3 цалі й завіяла сади, плоти та хати, декуди до вікон, а декуди аж до даху.

Черниченко додає, що на створення одного цаля врожайної верстви землі треба 300-1,000 років.

Зірвання врожайної верстви українського чорнозему відб'ється погано на хліборобстві України.

НОВІ ПРИПИСИ ДЛЯ ПОДОРОЖУЮЧИХ КАНАДЦІВ

Від 1 січня 1970 р. в Канаді обов'язують нові митні приписи для тих, що відізджають поза кордони Канади.

Кожний канадець має право привести до Канади без ніякої митної оплати різні товари вартости 25.00 дол., якщо він був поза Канадою протягом 48 годин. Канадці мають право до таких вийнятків чотири рази протягом року, після тримісячної перерви.

Канадці мають право привезти раз на рік товарів вартости 100.00 дол., якщо побували закордоном протягом 12 днів. Але тоді не можна користати з 25-долярового вийнятку, що зв'язаний з 48-годинною подорожжю раз на три місяці. 100-доляровий вийняток стосується також до одорожніх, що їдуть до ЗДА та Мехіко.

Незмінені залишилися приписи щодо ввозу алькогольних напитків та тютюну. Кожний подорожний має право привезти без митної оплати 40 унції алькогольних напитків, 50 цигар, 200 цигарок і два фунти тютюну. Ті речі мають бути куплені виключно для ужитку одорожнього.

Всі речі подорожній повинен везти зі собою, а не посилати їх поштою чи кораблем.

ЗАКІНЧИЛАСЯ ДОМАШНЯ ВІЙНА В НІҐЕРІЇ

1960 року Англія дала самостійність колишній своїй кольонії Ніґерії, що лежить в Західній Африці. В новоствореній самостійній республіці зразу почалися свари й боротьба між великою мусулманською більшістю населення Ніґерії і 15-мільйоновою провінцією Біяфрою, де живуть здебільшого християни, між ними — багато католиків.

Причини війни

Початкові розходження перейшли у відкриту війну, коли війська центрального нігерського уряду вимордували два племена в Біяфрі. Для підкорення неслухняних мешканців Біяфри центральний уряд вислав військову експедицію, яка одначе, не мала великого успіху. Тоді пацифікація обернулася у відкриту війну. Мешканці Біяфри боролися завзято, але перед переважаючими силами військ центрального уряду мусіли відступати. Відступало все населення Біяфри, залишаючи за собою чисте, спалене поле.

Боротьба мешканців Біяфри була неспівмірна. Центральний уряд не тільки мав більшу кількість військ; йому помагали ще й великодержави. Англія та СССР постачали йому зброю та амуніцію, маючи до того свої причини. Англія хотіла за всяку ціну вдержати спільну нігерсько-біяфранську державу, сподіваючися дістати від центрального уряду концесію на видобування нафтової ропи на території Біяфри. А для СССР війна між Ніґерією та Біяфрою була доброю нагодою закріпити своє становище в Західній Африці. Франція хотіла забезпечити собі права в Біяфрі й була головним доставцем зброї Біяфрі.

Постійна боротьба та відступ всього населення Біяфри довів до недостачі харчів й населення Біяфри почало гинути з голоду. Гинули в першу чергу діти та цивільне населення. Численні спроби полагодити мирно спір між Ніґерією та Біяфрою не довели до нічого. Невдалею закінчилася й спроба Святішого Отця Павла VI, що в час своїх відвідин Африки хотів довести до миру. Керівники обох воюючих сторін навіть відмовилися говорити з Паою.

Розпачливі заклики мешканців Біяфри про харчову допомогу викликали в світі живий відгомін, і в різних країнах проведено збірки на допомогу Біяфрі. Харчові дарунки пересилано окремим літаками до Біяфри з сусідніх країн. Центральний уряд у засаді не противився допомозі, але в багатьох випадках війська Ніґерії збивали літаки з харчами, що летіли до Біяфри. Як виправдання командування ніґерських військ подавало, що в літаках перевожено зброю та амуніцію.

Півтретярічна війна закінчилася повним розбиттям військ Біяфри. Головний командувач військ Біяфри ген. О. Ожукву втік з Біяфри й опинився, можливо, в Португалії. Головний начальний вождь ніґерських військ Я. Ґовон дав своїм військам наказ поводитися по-людськи з мешканцями Біяфри й помагати їм, де можна.

Великодушність уряду Ніґерії відносно допомоги для Біяфри була дуже короткотривала. Вже кілька годин після проголошення дозволу на допомогову акцію для Біяфри, уряд Ніґреії заборонив таку акцію тим державам та установам, що помагали Біяфрі під час війни. Між ними є Франція, ватиканська агенція «Карітас», канадська допомогова організація «Канада-Реліф» та міжнародна релігійна організація «Об'єднана церковна допомога». Не вільно також брати участи в допомоговій кації тим працівникам, що діяли в Біяфрі під час війни. Уряди багатьох держав запротестували перед урядом Ніґерії проти цієї дискримінації.

Жертви війни

Протягом двох і пів року від куль та голоду згинуло бл. 5 мільйонів населення Біяфри. Якщо тепер не прийде належна допомога, жертви в людах будуть ще більші. Різні добродійні організації всього світу, що допомагали харчами та ліками Біяфрі досі, посилили свою діяльність тепер, тим більше, що центральний уряд Ніґерії дозволив без обмежень висилати харчі та ліки до Біяфри. В ряді тих є також багато канадських релігійних та добродійних організацій, що стараються прийти з допомогою обездоленому народові Біяфри. Канадський уряд призначив два і пів мільйона державних фондів на допомогу. Та ніякі, навіть найбільші допомоги в харчах та ліках не привернуть життя мешканцям Біяфри, що згинули, ані не воскресять у мешканців Біяфри віри в справедливість та свободу, яку проповідують в світі ті, що причинилися до підкорення Біяфри та мільйонових жертв її свободолюбних мешканців.

Короткі вістки

✦ **Хоч федеральний уряд** робить різні ощадності, то видатки в цьому бюджетовому році зростуть на 574 мільйони долярів.

✦ **Фабрики** автомобілів Крайзлера на тиждень звільняють з праці усіх своїх 37,000 працівників. З того 2,200 робітників будуть без праці довгий час. Причина — менший продаж автомобілів Крайзлера.

✦ **Торік звільнено** передчасно з канадських в'язниць 4,796 в'язнів. З-поміж 27,692 в'язнів, передчасно звільнених попередніми роками, 1,871 скоро опинилося знову в тюрмі за порушення законів.

✦ **Після** кількамісячної мовчанки советська преса почала знов атаки проти комуністичного Китаю, закидаючи йому, що він підготовляє війну проти СССР, заохочений до того різними західними державами, зокрема ЗДА.

✦ **Ливан** іменував нового шефа штабу ген. Дж. Неім, який заборонив палестинським терористам вести вишкіл своїх вояків у Ливані та нападати з Ливану на Ізраїль, бо Ізраїль нападав через те на територію Ливану. Терористи прийняли нові розпорядження до відома й обіцяли їх придержуватися.

✦ **Епідемія грипи** (флю) впала на Мехіко, де одна третина населення (більш як 2 мільйони людей) хвора. Всі школи закриті.

✦ **Американське** міністерство закордонних справ видало брошуру про Китай, в якій каже, що Китай матиме незабаром ракетні бомби середнього засягу, а десь у 1975 р. — такі ж бомби далекого засягу.

✦ **На советського** письменника А. Белінкова, що в 1968 р. втік з СССР, невідомі справники вчинили напад, як він з дружиною їхав автом в Італії між Римом та Фльоренцією. Вони змусили їхній автомобіль з'їхати з дороги, наслідком чого він вдарив у мур. Обоє подорожні стратили притомність. Як вони прийшли до себе, ствердили, що пропав портфель письменника з записками та рукописами. Белінков підозріває в нападі советську тайну поліцію.

✦ **Наслідком** впровадження нових родів рижу цьогорічний збір рижу в південному В'єтнамі досягне п'ять мільйонів тонн. У В'єтнамі вирощувано дві нові відміни рижу, виплекані на Філіпінах, що дають дуже великий врожай.

✦ **Уряд** арабської країни Лібії впровадив для своїх громадян новий податок «на святу війну», призначений на купівлю зброї на пляновану війну з Ізраїлем.

✦ **Шість** арабських терористів плянували бомбовий замах на ізраїльського міністра війни М. Даяна. Їх арештовано, поки вчинили атентат. 2 лютого будуть їх судити.

✦ **У Москві,** після невдалої операції боляка шлунка, вмер космонавт П. Беляєв, що перший з советських космонавтів мандрував у міжпланетному просторі. Інший астронавт В. Комаров 1967 р. згинув в міжпланетному судні. Ю. Ґаґарін згинув у літунській катастрофі 1968 р.

✦ **При кінці 1969 р. в ЗДА** було 2,600,000 безробітних. За минулий рік число безробітних зросло на 600,000 осіб. У ЗДА при кінці 1969 р. 78,700,000 осіб мали працю.

✦ **У китайській** провінції Юннан, де живе понад один мільйон населення, 5 січня був землетрус. Китайське радіо не подало, чи й скільки осіб згинуло, лише сказало, що „члени партії, військо й цивільне населення беруть участь у рятівничій акції".

✦ **У Лондоні,** Англія, арештовано кількох відомих злочинців, яких наймали арабські терористи, щоб вони, за високу заплату, схопили кількох жидівських багатіїв в Англії, за яких потім родина мала платити високий викуп. Англійські злочинці мали також підкладати бомби в бюрах ізраїльської повітряної лінії «Ель-Аль».

✦ **ЗДА** і комуністичний Китай 20 січня починають чергові, 135 з ряду, переговори в справі дипломатичних зв'язків. Переговори будуть відбуватися за чергою в приміщеннях американської та китайської амбасад. Досі переговори велися в приміщеннях польського міністерства закордонних справ.

СУДНА ПОПЛИВЛИ, А ЇХ ПРИПИНИЛИ
Двох генералів у французькому міністерстві оборони припинено в службі після того, як п'ять патрульних суден крадькома попливли з Франції до Ізраїлю: зліва — ген. Бернар Казель, справа — ген. Люї Бонт.

БАДЕНІ ПРОПОНУЄ УКРАЇНЦЯМ УГОДУ

інж. Микола ФЛЯК

Із серії нарисів «Самбірщина за австрійської влади»

Народовецький рух у Галичині раз-у-раз міцнішав. Постають нові товариства. Крім уже згадуваних, в 1881 р. створено Українське педагогічне товариство, Народну Раду, при «Просвіті» з'являються позичкові каси («райфайзенки»), дальше — ремісниче товариство «Побратим» і «Зоря» (1880 р.). В 1883 р. створено «Народну торгівлю».

Організуються також три політичні партії: народовецька, радикальна і соціялдемократична. Починають виходити часописи: «Батьківщина» Ю. Романчука, «Діло» (редактор В. Барвінський) та інші. Аж тоді перший раз польська верхівка пропонує польсько-українську угоду.

ПОЛЬСЬКА ПРОПОЗИЦІЯ

Пропозицію внесув провідник польської верхівки і водночас намісник Галичини граф К. Бадені.

Професор Юліян Романчук назвав угоду «новою добою» у польсько-українських відносинах. Цей оптимізм дуже скоро розвіявся.

Чому намісник, який був представником польської шляхти, пропонував українцям угоду? Бо бачив у них сильний народовецький рух, його ріст та організаційні успіхи. В політиці завжди рахувалися і рахуються з сильним організованим життям і громадою. Тому наші вороги завжди старались не допускати до консолідації українських сил. Так роблять і сьогодні.

24 листопада 1890 граф Бадені запросив до себе представників українського соймового клюбу, митрополита Сембратовича і проф. О. Огоновського і запропонував угоду, яка мала зрівняти українців з поляками під культурним і господарським оглядом. За це українці мають занехати старання за поділ Галичини та перестати боротьбу й обструкцію в соймі і поза соймом.

Радикали не брали участи в переговорах. Ів. Франко, М. Павлик та посол радикальної партії ставилися з недовір'ям до угоди.

Як українців «зрівняно» з поляками? Українці дістали чотири гімназії (середні школи) і доповнення єдиної тоді існуючої української півгімназії у Львові. У Львівськім університеті відкрито нову катедру історії України, на котру за згодою уряду покликано проф. Михайла Грушевського.

У Східній Галичині було тоді 17 польських гімназій. Українці, одержавши п'ять гімназій, питали графа Бадені, коли нарешті прийде обіцяна рівність. Бадені відповідав, що ніяких інших обіцянок не пам'ятає!

Розчаровані українці повели знову безкомпромісову боротьбу проти польсько-австрійського режиму. Міцнішає організаційне життя українців у кожній ділянці. Край вкривається сотнями філій „Просвіти". Самбір засновує в себе „Просвіту" 1894 року. За кілька літ було уже 49 читалень: Старий Самбір — 37, а турчанський повіт — 17. У гірських селах були здебільшого священики-москвофіли; через це кількість читалень „Просвіти" в горах була менша. Були там читальні ім. Качковського. Статистичних даних про ці москвофільські читальні мені не вдалось роздобути.

Щоб не бути голословним про «щирість» угоди графа Бадені, наведу декілька ухвал львівського сойму про допомогу на культурні потреби українців і поляків у Галичині. Сойм щорічно ухвалював такі суми в коронах полякам (п) і українцям (у):

— театр 113,000 (п); 14,000 (у);
— на виховні гуртожитки 61,000 (п); 5,000 (у);
— на освітні товариства 60,000 (п); 6,000 (у);
— на наукові установи 57,000 (п); 10,000 (у);
— на сільсько-господарські товариства 33,000 (п); українцям — нішо;
— з державного фонду 17,000 (п); українцям — нішо;
— на музичні товариства 14,000 (п.); 600 (у);
— на гімнастичні товариства 7,800 (п); 200 (у);
— на студентські організації 2,350 (п); 100 (у).

Цю статистику на підставі документів уклав М. Добрянський, «Українсько-польські стосунки в Галичині в першій половині 19 стол.».

КРИВАВІ ВИБОРИ

Бадені став прем'єром австрійської держави. За його влади відбулися криваві вибори 1897 року. Тоді виявилося справжнє обличчя «угоди».

Щоб побороти польські кривди і в надії знайти поміч в австрійськім паляменті, український нарід приготовляється до виборів 1897 року, щоб хоч трохи надолужити вибори з 1873 р., в котрих через надужиття, підкупство, крадіж голосів та інші шахрайські махінації вийшли тільки три наші посли.

Граф Бадені, в той час прем'єр держави, і польська шляхта Східної Галичини вирішили вислати якнайбільше послів-поляків з тої частини краю. Присутність українських послів у Відні була для них дуже небажана. Щоб залякати виборців, організовано терор. 10 українських селян убито; ранено 30; арештовано більш як 1000.

Про «криваві вибори» заговорили чужі газети, а також — у віденському парляменті.

Грубі виборчі надужиття були також у Самбірщині, де кандидатом до австрійського парляменту був «великий бойко» Іван Франко. Терор, переслідування селянства і їх видатного діяча-селянина І. Михаса, а опісля арешти і процеси протверезили навіть декого з наших москвофілів, які у виборах співпрацювали з поляками.

У самбірській волості здавна була ненависть до польської шляхти, яка, зі свого боку, не дарувала своєї «кривди». 1846 року в селі Горожана поблизу Самбора наші селяни схопили гурт польських повстанців. Декількох убили, решту віддали австрійцям. Це було в час т. зв. селянського бунту в західній (польській) частині Галичини, де з рук польського селянства згинуло понад тисячу польської шляхти.

Виборчі «методи» графа Бадені розчарували навіть найпалкіших прихильників «угоди». По короткій передишці почалась наново боротьба. Українці побачили, що тільки зміна виборчого закону може покласти край виборчим шахрайствам; тому почали боротись за нове загальне, рівне, таємне і безпосереднє виборче право, сподіваючись, що воно дасть їм можність вибрати більше своїх послів і вкоротити польські надужиття.

В той час почалась спроба організувати сільського робітника до боротьби проти нечуваного визиску робочої сили дідичами - поляками. Перше змагання, в котрих участь брали також інші народи Австрії, крім поляків і мадярів, увінчалось успіхом щойно в 1907 р., а друге закінчилось 1902 року страйком, про котрий заговорила ціла Европа.

В оборону населення Східної Галичини, проти великого визиску заговорили теж деякі чесні польські соціялісти, навіть деякі аристократи. Польський аристократ В. Гневош за галицькі вибори не подав руки графові Бадені, соціяліст І. Дашинський робив кілька разів різні парляментарні інтерпеляції, вказуючи на нечувану нужду у Східній Галичині, про котру один український економіст писав: «селянська верства (в Галичині) дійшла до останніх меж нужди.. Для змалювання цієї нужди нема досить чорних кольорів» (В. Навроцький, цитовано з Лімановського, стор. 87).

Єдиним рятунком була еміграція. Тому в 1901 - 1909 роки виемігрувало з Галичини до Америки й Канади 591,031 людей.

Польський економіст Щепановський підрахував, що в країні, котру колись польський історик Длуґош звав «країною молоком і медом пливучу», вмирало з голоду річно майже 50,000 людей (С. Щепановскі, Пісма і пшемувсня, Львів 1912).

Страшні спустошення робили також заразливі хвороби. Наприклад, 1900 р. на дифтерію в Галичині, за державною статистикою, вмерла 7,141 особа, а в Чехії тільки 194 особи; на шкарлятину в Галичині — 6,742 особи, а в Чехії тільки 596.

Чи ж можна дивуватись, що раз-у-раз зростала клясова і національна ворожнеча українців до польської шляхти і взагалі поляків?

Інакші були відносини на Надніпрянщині. Там як українці, так і поляки єднались до спільної боротьби проти Москви. Серед поляків було значне зацікавлення українською справою, мовою, літературою. Група польських письменників творить у польській літературі окрему, т.зв. українську школу.

Впливам української культури і краси української природи піддається навіть геніяльний Ю. Словацький, як каже Д. Дорошенко. Словацький, пройнятий щирою любов'ю до України, оспівує легендарного духового гетьмана України Вернигору. «Боже, хто не чув Тебе на блакитних полях України...» Або «...І є тільки він один — Вернигора, і вона одна-єдина — Україна».

Розвиток українського відродження робить величезні поступи. Вертаються до свого народу спольщені чи зросійщені нащадки українських родів, як В. Антонович, Т. Рильський та інші, які в історії українського відродження відіграли поважну ролю.

Вирішний вплив на українсько-польські відносини мала також творчість Шевченка. Вона величезна і всебічна. Шевченко, хоч має жаль до Польщі, але сильніша від жалю у нього свідомість спільної долі як України, так Польщі під пануванням Москви. Українсько-польські відносини у Шевченка відтворив доброзичливо теперішній польський письменник Єжи Єнджеєвіч у праці «Українські ночі, або родовід генія», Варшава 1966.

ПОЧИНАЄТЬСЯ ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ СССР

Перепис населення СССР вже почався. Який буде вислід?

У Москві, повідомляє керівник московського бюра «Нюзвіку» (12 січня) Джон Дорнберґ, припускають, що країна має тепер 240 мільйонів людей. Припускають, що офіційна статистика скаже вперше, що більшість населення становлять неросіяни.

Американський совєтознавець З. Бжезінскі висловив припущення, що в найближчих десятиріччях національна проблема в СССР буде куди пекучіша, ніж расова проблема в ЗДА. Джон Дорнберґ, відбувши поїздку по багатьох совєтських республіках, каже, що напруження мож росіянами і неросіянами видно всюди. Росіяни часто ставляться зневажливо до місцевого населення.

Українці, з якими Дорнберґ розмовляв, казали, що вони не хочуть самостійности, але домагаються автономії в рамах Совєтського Союзу.

На думку Дорнберґа, не балтійські країни, а Україна має найбільші можливості стати незалежною державою. Україна — «під господарським оглядом має все, чого потребує». Між европейськими членами Об'єднаних Націй Україні належить п'яте місце.

Кремлівські керівники придушують домагання української автономії та «зменшують уживання української мови в міських школах».

БАГАТО УКРАЇНЦІВ — БЕЗ ДАХУ НАД ГОЛОВОЮ

ПІСЛЯ ЗЕМЛЕТРУСУ В БАНЯ ЛУЦІ

І. ТЕРЛЮК

Чи є щось страшніше від стихії природи, від катастроф, що знищують життя людей, стирають за одну мить плоди багатолітньої праці? А землетрус, без сумніву, найстрашніший прояв здичавілої сили природи.

Добре запам'яталися трагедії Агадиру, Іранського узбережжя Чорного моря, Ташкенту, Скопя, Сицілії, Чіле й чимало інших, з якими співчувало людство. А нині знову — свіжі могили жертв, закидані вулиці зруйнованими будівлями. І знову страх вселився в серцях людей, що безпомічно й мовчки переживають свою трагедію.

ГАРНЕ МІСТО

Що сказати про Боснійську Країну, про її красуню Баня Луку? Жителі її мали чим пишатися, а відвідувачі з захопленням згадували, згадують і згадуватимуть красу цього зеленого міста, що розрізує його бурхливий, запінено зелений Вербас. Чи то в давнішому минулому, чи в новіші часи нашого славного історичного минулого, Баня Лука завжди гордилася своїми ділами, проріваючи, мов смолоскип, темноту своїх часів.

А знов, у новіший час, розквітаючи, мов троянда, крокувала вона разом із братами й сестрами в нові, ще кращі дні майбутнього.

Минулої неділі зупинився один вуличний годинник, показуючи відсудну хвилину, коли все рванулось й загуділо, коли вмить все покинуло звичайні течії життя. Час на годиннику 16.14 — перший крок зупину часу й розквіту, бунту землі, що грізно підстрибувала розкидаючи — людські надії!

Неспокійна ніч під чистим небом, під зірками, що живим нагадували не забувати про мертвих. Їх у ту хвилину не було багато.

Зраджені безсонною ніччю й веселим сонцем люди ввійшли в свої житла. Але смерть на цей раз поступила ще один крок і, не жартуючи, віднесла нові жертви. Час — понеділок о дев'ятій чотирнадцять.

Вістка про трагедію за дуже короткий час облетіла всю країну, ввесь світ. щоб трагедія не стала ще більшою.

Наш малий популярний „Фіча" злісно підстрибує по нерівному шляху, але таки мчить. Бо думки вже там, в Баня Луці, що стала раптом дорожчою за всі міста.

Сонце якось надто швидко спадає з небосклону, і нам не вдається побачити поранену красавицю, що переживає тяжкі хвилини, ще під сонцем.

Ще далеко від міста вліта́ємо в довжелезну чергу автомашин і подорожування, хоча швидкість не зменшується під 50 кілометрів на годину, здається дуже-дуже повільне.

Місто зустрічає нас перше темнотою й повними вулицями людей, які, ніби в очікуванні чогось неприємного, мовчазно стоять у

(закінчення на 3 стор.)

В. ЛИПИНСЬКИЙ І ПОЛІТИЧНА ДУМКА ЗАХІДНЬОГО СВІТУ

5. ІСТОРІЯ І ПОЛІТИЧНА ТЕОРІЯ

Євген ПИЗЮР

Але Липинський з українством не порвав, він залишився по-собачому вірний українській ідеї. Безумовно, тут основну ролю відограла його моральна інтегральність що наказувала нести відповідальність за раз зроблений крок, тим більше, коли цей крок був політичний у своїй натурі.

Але, на мою гадку, тут певну ролю міг відограти ще інший мотив, хоча сам Липинський не мусів бути повнотою його свідомий. Моя уява — погоджуюсь, може, вона й посувається задалеко — хоче бачити в поставі Липинського певну аналогію з Платоном. Вказавши з гіркістю на демагогічну демократію як на руїнника величі Атен, Платон у своїй «Політеї» нарисував візію ідеального політичного ладу, де правити мали філософи-мудреці. І ця візія не давала йому спокою, він захопився нею і хотів бачити її втілення. У похилому віці він вибрався на Сіцілію до тиранів, у надії, що одного з них йому вдасться виховати на філософа-володаря. Але почин скінчився ще одним розчаруванням і приніс Платонові чимало особистих клопотів.

Візія Липинського так само накреслила плян ідеального політичного ладу у формі клясократії. Він міряв і про його здійснення. Для нього Польща була від віків втіленням демократії і такою мусіла лишитися, а Росія не менш клясичним втіленням охлократії. Інакше з Україною. Він бачив в її історії періодичні зароджування і відмирання клясократії

Так було, на його думку, у Галицько-Волинській державі, ще яскравіше проявлялася клясократія у Литовсько-Руську добу, а до нового вибуху вона прийшла під булавою великого гетьмана Богдана. Вживаючи його власних слів: «...у протилежність демократії, яка нас завжди затягала в Польщу, і в протилежність до охлократії, яка завжди включала нас у Москву, методою клясократичною будувалася споконвіку на Україні місцева, українська, власна влада і цією методою тільки може вона і в будучині держатись».

З усіх світів, в яких Липинський міг природно діяти, український (так йому здавалося) давав надію, хоча й не запоруку, на здійснення його політичного міту. В цьому мабуть, додаткова причина його вірності українській справі, вірності, що не раз його самого турбувала і бентежила, бо (ще раз пошлемося на недруковані записки в його архіві) він в одній, під датою 5 листопада 1923, писав таке:

«Щось не пишуться оці мої замітки. Не диво. В моїм так страшно самотнім житті прийшлось би записувати тільки рефлексії. Вони сумні. Обсервація життя говорить мені, що вся моя праця надаремна, що України нема і не може бути, бо все так зване українство — це відміна споконвічного колоніяльного «південно-руського» чи «українського» лобузування й анархії, яка розперезується всякий раз, коли влада падає. З другого боку, моє становище в цьому «лобузуванні» робиться все трагічніше. Вихований у римсько-католицькій культурі авторитетів і стримуючих установ, я чужий зовсім цим українським анархістам. І для кожного мусить бути незрозумілим, чому я опинився в цій кумпанії. Розуміється, найлегша відповідь — це пруські марки, в різних відмінах, це значить, або його «купили», або жене його амбіція, або він просто дурний і т.д.»

«Чи стане в мене сил дати людям те, що дійсно творить суть мого єства: інстинктова, расова потреба держави своєї, власної, свого власного організованого життя на землі, яку я тим самим інстинктом, «всією душею», як прийнято казати, — люблю. Одне певне, що всі оці рефлексії підрізують у мені мою власну силу. Тому їх я так довго не записував, щоб не руйнувати одною рукою те, що будую другою. До українства я не додумався. Воно прийшло у мене саме собою, прийшло од Бога. І коли Бог призначив мені цю працю виконати, значить, вона Його замислам потрібна. І не моєму розуму ці замисли контролювати. Отже, нехай буде воля Твоя, і дай мені, Боже, силу перебороти зневіру, що пливе з розуму, з рефлексій».

«Сучасність»

МОТРЯ

Історична повість (128)

БОГДАНА ЛЕПКОГО

Таке географічне положення України, що конче треба, мов байдак поміж порогами, пробиратися між Росією, Польщею і Туреччиною. Народ не терпить підданства, не терпить поділу на панів і людей, хоче, щоб загал рішав про загальні справи, а воно неможливе, бо такого устрою нема ніде в сусідів, і вони ніяк на нього не згодяться, добачаючи в ньому також і для себе велику небезпеку.

Проти польського панства та російського боярства, на його гадку, треба було поставити український державно-творчий елемент, освічений, політично-освідомлений, котрий постояв би за свою власну державу й оборонив її. А будь вона обезпечена, тоді що лише можна б було прийнятися за внутрішні реформи, щоб заспокоїти нарід.

І гетьман пильно дбав, щоб при помочі краєвих шкіл і поїздок молоді за границю витворити як найбільше української інтелігенції, він щедрою рукою сипав гроші на церкви й манастирі, щоб прихилити до себе духовенство й віруюче громадянство, старшин наділював маєтками, підносив їх значення, щоб вони не зазирали в Москву й Польщу, а трималися України. На те він і титул бунчукових товаришів придумав, щоб отсей державно-творчий елемент скріпити і поширити якомога.

Старшинська рада була ніби сенатом отсих вищих кругів. Гетьман уважливо ставився до неї і числився з її голосом. Вона повинна була і йому говорити правду в очі, щоб між правителем і правлячими кругами панувала необхідна гармонія.

Нещодавно на такій раді Кочубей поклав перед гетьмана печать і перо генерального писаря, а бувало, що й гетьман, нібито збирався класти свою булаву, якщо між ним і старшинською радою виявлялися надто великі противенства.

Цього року він хотів старшинську раду відсунути на посвята, хоч до Нового року, бо політичні події змінялися, і кожний день міг принести щось важного й несподіваного.

Війна Карла XII з Петром, здавалося, наближалася до зворотної точки, а на це Мазепа тільки й чекав.

То була одна причина, а друга, — що гетьманові дійсно хотілося відпочити підчас свят, бо він був дуже спрацьований і перетомлений, а вік його не такий то вже, щоб перетягати струну.

І була ще одна причина, для якої гетьман не бажав собі старшинського з'їзду в Бахмачі, а якої не важко було й догадатися, — Мотря.

На з'їзді доходило нераз до особистих порахунків між козацькими старшинами, до суперечок і бурхливих сцен, котрими він не хотів турбувати Мотрі після її важкої недуги, як не хотів, щоб люди взагалі й довідалися, що вона його. Хто може запоручити, що не приїде Кочубей і, нацькований жінкою, не пічне розводити своїх жалів на гетьмана? Кочубеєві ніколи не можна надто довіряти, бо він надто підлягає жінці. Це в його застаріла недуга, з котрої, мабуть, не вилічиться ніколи.

Ось чому то гетьман і не бажав собі з'їзду на сьогорічне Різдво. Він казав це декому зі своїх генеральних старшин, тадаючи, що вони і другим перекажуть, бо повідомляти всіх окремим універсалом було незручно. Гетьман знав своїх людей і боявся їх обидити. Скажуть, що гетьман ухиляється від старого звичаю погостити своїх старшин на Різдво.

Та не так воно вийшло, як собі того бажав гетьман Мазепа. Старшини зі свого боку боялися, щоб гетьманові не було прикро, що вони не приїхали поздоровити його зі святами, вони не довірювали собі і підозрівали якусь інтригу; як же це можливо, щоб не бути в Мазепи на Різдво?

Перший приїхав Орлик, таки доволі рано.

Гетьман зараз попросив його до себе.

— Як же там жінка, діти? Як мій похресник, чи великий виріс?

— Спасибі милости вашій за ласкаву пам'ять. Дякувати Богові, здорові. Пересилають доземний поклін свому добродієві, а малий Грицько руки свого хрестного батька цілує.

Хрестного батька... І гетьман пригадав собі свою хрестну доньку — Мотрю. І на хрестини не їхав би був, коли б знаття, що з того вийде.

— Що ж у Батурині нового? — питався гетьман. — Кажи. Не скривай нічого. Я знаю, що в столиці, як в пекельному казані кипить. На кожному пануючому дворі є свої інтриги, я до них від молодости привик, але в нас це не інтриги, а окремого роду каверзи. Не знати, чого ті люди хотять. Може, й самі не знають чого. Дбаю про них, пхаю в них, як у діравий міх і всього їм замало. А вже що найгірше і чого я більше всього не люблю, так це доноси. Здавалося б, лицарський народ, знає лицарський звичай. Ого! Не виступить тобі явно до бою, лиш як собака з-поза плота кусає. Не прийде до свого гетьмана, лише до Москви з доносом лізе... Говори!

І Орлик став розказувати батуринські невідрадні новини: сплетні, зависті, зазіхання.

Гетьман уважно глядів на свого канцлера.

— Кажеш, нарікають на мене, що я з царем держу?

— Нарікають, милосте ваша.

— Хто?

Орлик зам'явся. Гетьман чекав хвилину, а тоді: — Звільняю тебе з відповіді, щоб не гадав, що і я від тебе доносів на товаришів жадаю. І без того догадаюся хто. Але затям собі те, Пилипе, що коли б я рішився вволити їх волю і порвав з Петром, то вони перші почнуть за це нарікати на мене. Тому то, нехай собі говорять, що хочуть, а я зроблю, як своїм розумом міркую. Старші з них уже свої мозки пережили, молодші не вспіли ще ним обзавестись, так тоді треба мені на власний розум покладатися. Я на нього не маю причини нарікати.

— Вашої милости розум більше варт, ніж наші всі вкупі.

— Влесливий ти чоловік, Пилипе, але мені не солодких слів треба, а правди, хоч би й гіркої. Чимало я панегіриків читав. Я в тобі бистрий ум побачив, мені подобався ти як пильний писар у київській митрополичій консисторії і тому я тебе до своєї служби прийняв. І, мабуть, за це не нарікаєш на мене.

— Благословлю той день і тую годину, що покликали мене на службу до милости вашої, на котрій то службі я так скоро добився такої почести, про котру й подумати не смів.

— Отже, бачиш. А тепер я за це тільки одного вимагаю від тебе, — правди. Ти нічого не повинен затаювати переді мною, бо від кого ж мені й дізнатися тієї правди, як не від свого генерального писаря, на котрого я дивлюся, як на сина.

За сніданням гетьман говорив дальше: — Вірного й умного генерального писаря мав покійний батько Хмельницький і це дуже помагало йому. Хочу, щоб те саме сказали колись про Мазепу.

— Буду старатися, милосте ваша.

— Перша річ не скривати нічого. Бути щирим і правдомовним.

— Я таким є.

— Не завжди. От і тепер щось бачу скриваєш переді мною.

Орлик спаленів, як дівчина. — А бачиш, Пилипе! Ти ще молодий, скільки тобі літ? Однолітець царя, правда?

— Так, милосте ваша; я роджений 72 року.

— Внуком моїм безмала міг би бути. Молодий ти і брехати ще не вмієш. Паленієшся. Кажу тобі, ти або щось брешеш, або щось скриваєш переді мною, а одно і друге недобре, бо як із одного, так і з другого може вийти шкода не лише для мене, але й для справи.

— Ніяково казати, милосте ваша. Прямо соромно. Боюся обидити уші мого милостивого пана.

MIKE'S
Watchmakers - Jewellers
10542 - 97 St. — Edmonton
Направа і продаж різного роду годинників та перстенів по умірковаких цінах
М. Грушецкий, власник

NEVILLE WORLD TRAVEL SERVICE

АВТО,
а до того
З ТИЖНІ ПОБУТУ
В ЕВРОПІ
(До Лондону й назад)
ЛИШ 385.00 ДОЛ.

Старайтеся відвідати цього року Англію та европейський континент. Знижені ціни за переїзд групами та індивідуально. Відліти щотижня.

До Амстердаму 409.00 дол.

До Франкфурту або Копенгаґен 427.00 дол.
Робіть замовлення вчасно.
Можна купити квиток теж на сплати. 10% належности платите при купні квитка, решту сплачуєте відтак догідними ратами.

НА ЗИМОВІ вакації втікайте з холоду до соняшних островів, при помочі чартерованих літаків до Нассау та островів Гренд Каймен. Кошти всього 549.00 дол. туди й назад. В цьому включені харчі, готель та переліт джетовими літаками.

ЯКЩО ДУМАЄТЕ ПРО ПОДОРОЖ,
ДУМАЙТЕ
БЮРО НЕВИЛЛ.

2 офіси в Едмонтоні:
PROFESSIONAL BLDG.
(північна частина)
CAMPUS TOWER BLDG.
(полуднева частина)

Kathy Sprague, Maurice Miles or Bob Neville

NEVILLE
World Travel Service Ltd.
Formerly Corona Air Canada Ticket Office
106 Street - Jasper Ave.
Phone 429-3374

ПІСЛЯ ЗЕМЛЕТРУСУ В БАНЯ ЛУЦІ

(закінчення з 2 стор.)

темних тінях крислатих алей. З передчуттям неприємности помічаємо й перші знаки зруйнування, бо „Фіча" нервово перескакує через каміння, цегли й штукатурки. Течія не дозволяє зупинитись і перевірити прочуття, але нам здається, що не все так, як говориться.

— Ось, халепу яку зробили колеги, Бог би їх побив! — каже колега з Радіомовлення, думаючи, що дарма приїхав і „нічого не втне".

Офіцер із озброєним салдатом спроваджують нас до Головного штабу народної охорони, який розташований у парку перед Будинком культури. А вздовж дороги виблискують розриваючи темряву, маленькі костри, і, крім автомобільного світла, місто оживає від світла жваворухомих ліхтарів і батарейних лямпочок, що ось у біді пригодились.

— Пробачте, товариші, — каже людина, в якої не видно обличчя, лише якось важно проблискують помітно втомлені очі, — тепер нічим не можу допомогти. Щойно давали інформації, але де їх знайдеш.

Нас зміняють інші з такими або подібними запитаннями.

Більш, щоб протягнути скорчені ноги, ніж будь-що дізнатися, ходимо по місті, але заразом все більше й більше відчуваємо присутність катастрофи. Вона провиває з голосу кожного, кого зустрічаємо.

Перевтомлені, здається, більше духово, ніж фізично, виїзджаємо з міста, розуміється, знову в черзі, що „мчить", мов слимак.

Всю дорогу до села Нова Тополя, де сподіваємося переночувати, триває довжелезна мовчанка, бо й перших вражень вже досить, щоб мудрувати.

Домашніх застаємо дома, але в незвичайному стані. Правду кажучи, не дуже раді гостям, бо ані що на стіл подати, ані де сісти. На запитання: чи можна переночувати, молодий господар Иосиф Бачинський відповідає: „Можна, якщо ви досить хоробрі, щоб у хаті ночувати".

ГІРШЕ НІЖ ВІЙНА

Оглядаємо хату й усвідомлюємо, що на стінах нема ніяких знаків. Просто не хочеться вірити, що домашні й рідня з Баня Луки спатиме, до того разом із дітьми, — просто неба на землі.

Вигідні, м'які постелі заколисали за кілька хвилин і все проходить у зовсім спокійному сні. Вранці господар показує горішній поверх хати, стіни якого пороззявлювались.

— Сміливі хлопці, але вам би було побувати на святках у місті, — каже тітка Юзефка. — А вам було побувати з нами, я б побачила, чи б ви назбирали смілости і з курми спати. Що війна?! Це страхіття!

Туман поволі піднімається, його розгонить сонце, і аж тепер можна бачити все те, „про що набрехали". Зупиняємось, щоб переконатись, біля хати, що ще стоїть під дахом (до речі, мало таких, що зовсім розвалились), входимо в кімнату і через розпуклі стіни бачимо прозоре небо. І те прозоре небо якось неймовірно сильно коле очі. Біля хати, збита-залатана палатка з зелених полотняних штор і дек, з-під якої виглядають серйозні заспані очі. А ці очі якось ніби розтоплюють серце, що вже почало дерев'яніти. Бо почуття звичайної людини обмежені, щоб реєструвати те, що кидається в очі на кожному кроці.

— Нічого, хлопці, поживем — побудуєм, — каже переконливо дядько й витягає, ніби з дна душі, скупу усмішку. — Лише, щоб далі не трясло, а це не страшно. Вам краще подивитись на місто. Пождіть лише хвилинку, наллю пляшку води, бо її в місті не знайдете. А голод до вечора витримаєте.

Ці слова знову, мов довбнею, товкнули по голові.

Місто очікує нас з якимось приємним і водночас терпким вітанням. Кажуть, починається нормалізація. А вона виглядає ось як: люди все ще розпитуються, де їх рідні, чи відомо, хто загинув? де перевезено котрих поранених? де можна дістати води або харчів? чи можна виїзджати з міста?

Заходимо на подвір'я у вулиці ім. Г. Мартіча, щоб віднайти знайомих. Налітаємо на імпровізовані „сховища", біля яких на звичайній плиті вариться обід. Показують нам потріскані стіни, нахилений причолок, під яким із кількох лат зроблено захист, щоб туди не проходити.

— Не віримо тепер власним думкам, не віримо стінам і дахам, під яким народились і виросли. Все грозить... — зі сльозами розповідає Діонисія Погарчич, вже літня жінка. — Ви з Нового Саду? Так передайте привіт Михайлові Ковачові, — каже по-русинськи. — Знаєте, ми колись разом учителювали...

ПРИЇЗДИТЬ ТІТО

Здається, що все населення, показуючи свою неабияку стійкість, вийшло привітати в цих хвилинах найдорожчого гостя. Тіто прилетів! — пролетіла вістка містом, мов горлиця через лісок.

І справді над містом привітно закружляв вертоліт а невдовзі головною вулицею посунулась колона автомашин. Перші усмішки після двох страшних діб, безсонних ночей. Аж і оплески.

Дорогий гість вийшов із машини і, щоб показати людям своє співчуття, проходить пішки головну вулицю від „Титаника" до мечеті. А потім до вщент розваленої лічниці й фабрики целюлози й віскози, яка тільки що завоювала сильні позиції на европейському ринку, до електрозаводу ім. народного героя цього міста-героя „Руди Чаєвця". І всюди, на кожному кроці, провадять його втомлені й сполохані, але відважні погляди жителів.

На широкому пасовищі біля села Залужани він зустрічається із журналістами й представниками міських суспільно-політичних організацій, щоб спокійніше про все поговорити.

Голова міста, товариш Живко Бабич, детально пояснює президентові Тітові теперішній стан. Розмова найбільшою частиною ведеться про людей, про найдорожче.

— В першу чергу я хотів би подякувати вам за те, що ви подбали про людей, не дали їм входити в будинки і через це нема так багато жертв, як могло статися. Від імени цілої нашої країни я вам за це щиро дякую. А по-друге, ми всі і я особисто, постараємося, щоб чимскоріше побороти головні проблеми. Будьте свідомі, що з вами співчуває вся країна всі ми. Це у нас не перший раз, ми вже звикли помагати одні одним у таких випадках. Головне, дбайте про людей, а вони все збудують.

На чиюсь пропозицію, що дітей треба післати на море, товариш Тіто коротко відповідає:

— Дітям треба до школи, а там шкіл нема. Треба постаратися чимскоріше, щоб забезпечити їм нормальне життя.

У місті люди ніби будяться з якогось сну-жаху, і аж тепер пробують розуміти ввесь тягар стану. Один із хлопців відриває плити бетону, щоб не попадали й не викликали нові жертви, зійшовши вниз, розглядає фотографії порозкидані між зім'ятими речами, і нараз, мов від експльозії, кидається в ридання. Йому з руки випадають фото покійної сусідки, 17-річної Драгіци Батич.

— Це психологічний прорив після довшого часу нервової невтральности, — каже офіцер зі змійками на еполетах. — Це після першого нервового удару психічне пробудження. А воно дуже важке.

По обіді вже було видно, що населення було забезпечене харчами й водою. Все готувалося зустрічати й перетерпіти ще одну безсонну ніч. Солдати, що стояли на варті „лише" тридцять годин, діждалися зміни. Нова зміна дістає наказ: одні в місті, другі на ріці — не дозволяти нікому наблизитись, бо ріка отруєна речовиною з баків фабрики целюлози. Про це всі знають, але...

Пошта знову засвітила своїми величезними вікнами, і люди горнуться до неї, мов метелики до свічки. Частини міста вже освітлені. Працює й частина водопроводу. Спрагнені, що, мабуть, забули смак свіжої води, поволі п'ють, ніби показуючи безмежність своєї справді безмежної душевної сили.

У парках піднімаються просторі палатки. Багато авт. З усіх кінців країни. Здається, що найбільше з столиці і Скопя — міста-друга, що найсильніше співчуває в ці важкі хвилини.

Ці самі вантажні авта відвозять людей із міста в довколишні міста й села, де зморені й перестрашені пересплять ніч-дві.

Поранена красуня Баня Лука, оплакуючи втрату своїх діток, продовжує жити новим життям...

«Руске слово», Новий Сад
(скорочено)

BAYDALA Drug Stores
- Parkade (Cor. 103 St. & Jasper Ave.)
- Avord Arms (Avord Arms Bldg.)
- Northgate Professional Bldg. (12948 - 97 St.)

Specializing in Wigs — Radios — Prescriptions
"OPEN TILL MIDNIGHT ALWAYS"

Доведіть Ваш одяг
до сьогоднішнього стилю
AMSTERDAM TAILORS LTD.
Едмонтонський осередок для перерібки одягів
Переводимо перерібки всякого роду.
214 UNION BUS DEPOT
10202 - 102 St. EDMONTON, Alta Ph.: 424-9810

Найновіші капелюхи й обшиття до суконок
Edmonton
MILLINERY and DRESSMAKERS' Supply Ltd.
10135 Jasper Ave. — Edmonton — Ph.: 422-4988
Матеріяли · Пера · Фільцові капелюхи
Стяжки та вуальки · Квіти · Футряні обшиття

АСЕКУРУЄМО
Авта, будинки, хатні речі, бизнеси, від вогню, грабежі, особисту відповідальність (liabilities), морґеджові довги, рівнож асекурації: життева хворобова, від випадку та шпитальна.
10% знижки
на будинки, хатні речі й особисту відповідальність (liabilities)

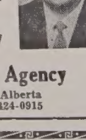

Cwikilewycz Insurance Agency
10960 - 75 Ave. Edmonton, Alberta
Tel.: 433-7629 — 424-0915

Пачки до Европи й Азії
Найстарша висилкова фірма на західну Канаду, яка висилає найкращої якости матеріяли англійського виробництва і готові речі всякого роду.
Також приймаємо речі, куплені в Канаді, за котрі мусимо брати всі оплати, що нам наложені.
Оплата за висилку пачки з Англії 11.75 дол. без різниці, чи пачка коштує 40.00 дол. чи 300.00 дол.
М. Лаврин
Overseas European Trading Co.
TEL.: 424-6860 10531 - 97 Street
EDMONTON 16, Alberta

Вісті з Едмонтону

«Просфора» катедральної парафії св. Йосафата

БАГАТО ГОСТЕЙ, МІЖ НИМИ БАГАТО МОЛОДІ

У дуже піднесеному, справді різдвяному настрою пройшла сьогорічна «просфора» катедральної парафії св. Йосафата.

Святково прибрана заля, дідух на покутті... На головному столі калач і дві свічі — символ народженого Божого Дитяти у двох природах: Бога і Людини... Під скатертю — сіно. На столі традиційні страви з кутею і узваром. І що найважливіше: дуже багато людей, між ними багато молодих родин з дітьми. За головним столом Владика Ніл, священики, голови КУК та ЦУК, голови парафіяльного комітету і парафіяльних організацій.

Виступає молодь

Господарем святої вечері був юнак, головний промовець — студентка університету, виконавці програми — діти рідної школи і хор молоді.

Могутнім «Бог предвічний» почалася свята вечеря. Владика поблагословив просфору, а душпастирі поділились нею з усіма.

„Не вітаю вас, бо вітається гостей, а ми тут усі рідні — члени одної парафіяльної родини", сказав о. парох Ю. Ковальський. „Висловлюю тільки велику радість, що так багато нас сьогодні зібралось, що аж місця не стало для всіх; що так багато молоді й дітвори між нами. Нехай Боже Дитя благословить усіх усім добром", говорив о. Ю. Ковальський. Своє слово закінчив традиційним повіншуванням.

Взялися споживати вечерю, яка смакувала не тільки тому, що подавали старанно приготовані страви, а ще більше тому, бо почувалось, що ця вечеря — гостина людських душ.

А там понеслася коляда. Така стара і така завжди нова, рідна, дорога — на честь найлюбішої Дитини. Співали її з повних грудей, з глибини розрадуваних сердець, переносячись думками до далекого, а такого близького Вифлеєму, щоб почуваннями глибокої вдячности припасти при дарах сердешних пастушків і надхнених царів — до стіп Новонародженого.

Святкова програма

Після куті — почалася окрема, добре приготована програма. На неї склалися: різдвяні вірші, що їх гарно продеклямували вишколені своєю вчителькою п-ею А. Бумбак учні рідної школи: Оксана Небожук, Варвара Кузик, Шарон Федина, Степан Недошитко та Марко Павлеса і виступ хору молоді, який під керуванням п. Михайла Іваника і при супроводі піяністки Діяни Ґулька, заспівав дзвінко кілька колядок. Цей перший виступ новоствореного юнацького хору учасники привітали з великим вдоволенням.

Особливо зворушливою точкою програми була рецитація Марка Павлеси. В одязі гуцульського леґіника, він низько поклонився крисанею слухачам, оперся на топірець і з чуттям став проказувати: «Із наших гір, із гір Карпат — бажаю всім веселих свят. — У кожний дім я шлю привіт — Христа рожденного славіть! — Усім братам і тут і там — і за кордон, за океан — бажання шлю з Різдвом Христа, — щоб кращий час для всіх настав. — Щоб нас вела зоря свята — туди, де наша ціль-мета, — Усіх разом: рам'я в рам'я — з одним кличем, з одним знам'ям».

Слова ці, напевно, падали глибоко у душі багатьох. Одних вони переносили споминном у далекий світ, в Україну милу, у рідне село, серед якого пишалася колись гармонійними банями церковця, а довкола неї — загорнуті в загати хати, вкриті білісінькою сніжною багою. А в хатах тих, застелених соломою і запашним сіном, щоб нагадували вифлеємську стаєнку, при світлі свічі, що ввижалась відблиском чудесної зорі, українські родини так глибоко переживали містерію різдвяної ночі...

Інші учасники просфори, канадські уроженці, теж линули думками на хуторифарми, де не так ще дуже давно вони враз зі своїми батьками святкували Різдво так само величню і з такими ж чудовими звичаями, як у «старому краю», а в наших наймолодших оця святочна вечеря з усім, що під час неї вони бачили і чули та й самі участь брали, може, зроджувала думки: Яке ж те українське Різдво гарне, скільки в ньому радощів... Воно таки краще, ніж в інших...

Студентка університету Оксана Дмитрук, доброю українською мовою цікаво розказала про увесь наш «різдвяний круг», пребагатий обрядами і побутом.

Молодий господар святої вечері Тарас Осташевський, учень 11 кляси, який вперше у житті виконував поважну ролю «господаря», знаменито з цим справлявся. Мав багато виступів і мав за що дякувати виконавцям програми.

Насамкінець Владика Ніл сказав слово. «Мені надзвичайно мило бути з вами, членами великої парафіяльної родини, цієї матері всіх наших парафіяльних родин» — говорив Владика. Він згадав, скільки добра зробили члени катедральної парафії впродовж її історії, від піонерських часів аж досі, як вони завжди йшли в перших рядах тих, що молитвами, жертвами і трудами засновували, будували і розвивали церковне і національне життя, як катедральна парафія завжди виконувала свої обов'язки і завдання, що на неї так часто накладали і, таким чином, була головною підпорою єпархії.

Далі Владика похвалив і поблагословив її пляни дальшої розбудови і висловив надію, що нові пляни будуть здійснені, як здійснилися задуми минулих десятиріч. Він теж склав сердечну подяку всім, що приготовили парафіяльну святу вечерю та своїми виступами й участю зробили її такою вдатною, радісною, будуючою.

Свята вечеря — просфора катедральної парафії тривала так довго, як звичайно триває така вечеря кожної вірної української родини. «Просфора» катедральної парафії не була зібранням, яке, проминувши, не залишає сліду, а зібранням, яке зберігає і підносить живу душу української людини і спільноти.

За її приготування і влаштування щиру подяку висловлено церковному комітетові, парафіяльним організаціям і, зокрема діловому комітетові, а саме паням: Марії Хабі, Вірі Байрак, Марії Поренчук, Марії Боднар і, зокрема, п-і Стефанії Брода, яка найбільше поклопоталась та напрацювалася, щоб усе було якнайкраще.

ВІДДІЛ КУК ПІДГОТОВЛЯЄ СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ

Виступить славний піяніст Р. Рудницький

Едмонтонський відділ КУК підготовляє великий концерт для відзначення річниці проголошення української державности. Участь у концерті, що відбудеться у неділю 1 лютого о 3-тій годині пополудні в Ювілейній авдиторії, візьме відомий піяніст Роман Рудницький з Ню Йорку.

„Перший раз, сказав голова відділу КУК п. Роман Осташевський, концерт державности буде виконаний виключно молодими силами. Навіть головним доповідачем буде студент едмонтонського університету. Думаємо, що буде цікаво побачити нашу молодь на сцені в час концерту державности та почути їхні думки про історичний акт, якого творцями були їхні батьки чи діди".

„Найбільшою несподіванкою для наших громадян, а для нас організаторів концерту найбільшим щастям буде те, що на концерті виступить найкращий український піяніст, один з передових молодих піяністів світу — Роман Рудницький".

„Роман Рудницький, якого світові критики називають „поетом піяна", буде грати лише твори українських композиторів, в тому теж свого батька Антона Рудницького".

Промову на концерті матиме студент Альбертського університету Василь Стефаник.

У першій частині концерту виступлять Капеля бандуристок СУМ (диригент С. Яременко), хор старшого відділу СУМК катедральної церкви св. Івана (диригент Р. Солтикевич), танцювальна група під керівництвом Наталки Доброліж-Маївської і деклятор Тарас Осташевський, член УКЮ, учень 11-ої кляси. У другій частині концерту виступить піяніст Роман Рудницький.

Організатори цього концерту сподіваються численної участи. „Не часто трапляється нагода почути твори українських композиторів у виконанні таких віртуозів-піяністів, як Роман Рудницький, тому було б жалко, якби Ювілейна авдиторія була незаповнена", сказав голова відділу КУК. „Особливо звертаємося до всіх любителів музики, щоб заохотили своїх студентів піти на цей концерт.. Також просимо управи товариств молоді привести все своє членство".

У Філядельфії вшановують пам'ять Юліяна Павликовського

У Філядельфії в 20-ті роковини смерти Юліяна Павликовського старанням українських кооператорів і Товариства українських інженерів відбулося зібрання для вшанування пам'яті провідного діяча української кооперації.

Юліян Павликовський, довголітній голова РСУК (Ревізійного союзу українських кооператив у Львові), помер у Мюнхені 28 грудня 1949 р.

28 грудня 1969 в залі філядельфійського «Тризуба» було зібрання, на якому головував кооператор дир. Іван Поритко. Про діяльність Ю. Павликовського як ідеолога і провідника українського кооперативного руху Західної України доповідали дир. Іван Поритко і дир. Степан Спринський. Інж. Зенон Кохановський говорив про діяльність Ю. Павликовського в Товаристві українських інженерів у Львові, а інж. Стефанія Пушкар поділився споминами про поїздку кооператорів 1929 р. на центральні і східні землі України.

На жалобному зібранці згадано також пам'ять визначних кооператорів, що померли того самого року: директора „Центросоюзу" у Львові Юліяна Шепаровича, директора „Центробанку" Степана Кузика і директора „Сільського господаря" у Львові Євгена Храпливого.

На зібрання прибули кооператори — колишні співпрацівники Ю. Павликовського, члени товариства інженерів і багато інших громадян. З Едмонтону прибула дружина визначного діяча Ірина Павликовська. Від себе і родини вона склала подяку організаційному комітетові та учасникам зібрання.

Того ж дня опівдні в церкві Христа Царя о. М. Головінський відправив Службу Божу та Панахиду.

Рідношкільні інспектори Онтаріо

Президія Крайового центру українських шкільних рад у порозумінні з Координаційною виховно-освітньою радою оголосила, що Марія Кінасевич і Василь Волицький призначені шкільними інспекторами рідних шкіл і курсів українознавства провінції Онтаріо.

Відзначать 20-річчя СФУЖО

Едмонтонські жіночі організації підготовляють святкування для відзначення 20-річчя СФУЖО (Світової федерації українських жіночих організацій).

Ювілей СФУЖО вже відзначено в Філядельфії, де 20 років тому створено СФУЖО.

СФУЖО дбає про розвиток наших жіночих організацій і про зв'язки з іншими міжнародними жіночими організаціями та установами.

Членами - засновниками СФУЖО було 10 жіночих організацій. Сьогодні в склад СФУЖО входить 16 жіночих організацій з 10 країн світу.

Щоб ювілей 20-річної праці організації світового маштабу не пройшов без належного відгомону, вирішено відсвяткувати його в різних більших центрах організованого українського жіноцтва, і то різними способами.

Едмонтонський організаційний комітет для відзначення 20-річчя СФУЖО, в склад якого входять представниці чотирьох жіночих організацій, а саме — ЛУКЖ, ОЖ ЛВУ, ОУК і Клюб книголюбів, підготовляє День української культури. Імпреза ця має за завдання представити наші осяги на відтинку праці зберегти й поширити пошану і любов до нашого культурного надбання.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ
UKRAINIAN NEWS

Український католицький тижневик ◆ Виходить щочетверга в Едмонтоні ◆ Видає Спілка «Українські вісті» ◆ Річна передплата в Канаді: $5.00, поза Канадою: 6.00; зміна адреси: 15 центів.

Published every Thursday in Edmonton ◆ Member of the Canadian Weekly Newspapers Association ◆ Yearly subscription in Canada — $5.00, in other countries — $6.00.

Ukrainian News, 10967 - 97 Street, Edmonton 17, Alberta
Телефон 422-5708 Telephone
Second class mail registration number 1035.

СУД НАД ІВАНОМ ДЗЮБОЮ . . .

Замахнулися над Іваном Дзюбою і сказали: Бачиш? Голова твоя вже могла полетіти; уважай, бо найближчим разом справді полетить.

Такий суд зробили в Києві. Покищо в Спілці письменників України. «Не може мати жодних виправдань позиція літератора, який свою творчість, а отже й ім'я, віддає на озброєння нашим зарубіжним ідеологічним противникам, речникам і провідникам шаленої антирадянської пропаганди. А саме такою була творча практика та громадська поведінка літературного критика Івана Дзюби», каже «Літературна Україна» (6 січня), уболіваючи найбільше над книжкою «Інтернаціоналізм чи русифікація?», виданою за кордоном. Ця книжка Ів. Дзюби написана «з політично хибних, немарксистських позицій».

У різних газетах, каже далі «Літературна Україна», появились критичні статті, «та І. Дзюба не зробив висновків із цієї критики». Після цього Київська письменницька організація ухвалила викинути Дзюбу зі Спілки письменників України (СПУ). Далі справу розглядали на засіданні президії правління СПУ. Там виступали Ю. Збанацький, П. Усенко, Ю. Смолич, Л. Новиченко, Д. Павличко, Б. Чалий, А. Головко, Л. Баш, І. Драч, Б. Олійник, П. Панч, Д. Ткач, І. Цюпа, П. Загребельський, А. Мороз, В. Собко, М. Зарудний, В. Коротич, Ю. Мушкетик. Всі вони говорили про «ідейні помилки» Дзюби, але, очевидячки, не всі однаково засуджували Дзюбу і не всі домагалися кари на нього.

Сам Ів. Дзюба прочитав заяву (текст друкуємо на цій сторінці «УВ»), в якій протестує проти провокаційних спроб пов'язувати його з націоналізмом чи націоналістами. Дзюба не кається і не перекреслює того, що написав, виходячи з принципів марксизму-ленінізму. Не національний розвиток України, а русифікація України, на думку Дзюби, суперечить принципам марксизму.

Ів. Дзюбу не викинули зі Спілки письменників, хоч «визнано правильним рішення Київської письменницької організації». Після заяви Дзюби «президія визнає за можливе залишити І. Дзюбу в членах Спілки письменників». Дзюбу попереджено, що «його дальше перебування в Спілці письменників залежатиме перш за все від нього самого, наскільки активно він включиться в літературний процес на засадах єдиного правильного вчення марксизму-ленінізму».

Закордонні коментатори повинні ще раз прийняти до відома, що Дзюба — комуніст, а не націоналіст, навіть не прихильник націоналізму. Так він казав і каже, і нема підстав не вірити йому. Навіть київські «судді» не сумніваються в тому, що Дзюба і марксист і комуніст. За що ж тоді судять його? За «ідейні помилки». Власне, тільки за одну «ідейну помилку»: за те, що говорив про русифікацію. Хай це забуде, хай «включається в літературний процес». Інакше — буде погано.

. . . І ТІЛЬКИ ОДИН ПРОТЕСТ

Скільки є українців, що на політичне становище України дивляться точно так само, як Іван Дзюба? В Україні таких, мабуть, багато. Вони мовчать, бо голосно підтримати Дзюбин протест проти русифікації не можуть або вважають, що цього робити не можуть. Інакше становище за океаном. Тут людей, яких політичні погляди збігаються в 100% з поглядами Дзюби, зовсім небагато. А все ж є і такі люди. Чому ж вони мовчать?

Книжку Ів. Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?» опубліковано 1968 року в Мюнхені, але автор не писав її для закордону і не для антикомуністичної чи антисовєтської пропаганди. Рукопис книжки одержали два партійні тузи в Києві: П. Шелест і В. Щербицький. Після появи Дзюбиної книжки за кордоном (опубліковано теж англійський переклад), у підсовєтській Україні різні маловідомі, а то й невідомі автори почали писати статті і брошури про Дзюбу.

Вони лають Дзюбу, але не дають відповіді на його закиди, обережно обходять їх, іноді взагалі і не згадують. До таких «апологетичних творів» належить брошура Д. Стенчука, випущена торік Товариством культурних зв'язків з українцями за кордоном.

Мюнхенський журнал «Сучасність» (ч. 11 1969) вмістив статтю «Не в обороні, але проти брудних пашквілів», автор якої, підписаний ініціялами С. Р. В., каже, що він ставиться з прихильністю до «радянського ладу», Дзюбу вважає «конструктивним критиком» і засуджує «нечесну і безглузду кампанію проти критичних думок і поглядів Івана Дзюби».

Покищо, отже, один-єдиний протест від людей, які Дзюбу вважають за свого. Автор цього протесту, який живе за океаном, не насмілився подати свого прізвища, а свій протест вислав аж до мюнхенської «Сучасности». Чому це так, мій би сказати хіба він. Інші взагалі мовчать. Що зроблять тепер, після суду над Дзюбою? Похвалять суддів, чи їхній вирок, чи, може, підсудного, що покищо врятував свою голову?

«Я був і буду зі своїм народом»

ЗАЯВА ІВАНА ДЗЮБИ

Іван Дзюба, автор книжки «Інтернаціоналізм чи русифікація?», справу якого розглядали на засіданні президії Спілки письменників України, прочитав таку заяву:

«До президії СПУ. — Останнім часом на Заході, зокрема в середовищі української еміграції, часто згадувано моє ім'я, притому нерідко в прикрих для мене контекстах. Подекуди мені там «співчувають» і зі мною «солідаризуються» люди, з чиїми антикомуністичними поглядами я ніколи не мав і не збираюся мати нічого спільного. Деякі кола не зупиняються навіть перед тлумаченням моєї творчості в дусі антирадянської пропаганди. Часом політиканські суєслів'я заходять так далеко, що мене оголошують ві більше, ні менше, як ватажком нібито існуючого на Україні націоналістичного підпілля. Подібна провокаційна маячня була б тільки смішна, якби не знаходила свого вдячного споживача і тим не ставила під загрозу мою громадянську репутацію.

Тому вважаю за потрібне нагадати, що як радянський літератор я стояв і стою на громадянських позиціях, які нічого спільного зі з ідеологією українського буржуазного націоналізму, ні з будь-якими концепціями ворожнечі народів і людоненависництва не мають. На національні проблеми — як зрештою, і всякі інші — я завжди прагнув дивитися з погляду принципів наукового комунізму, вчення Маркса-Енгельса-Леніна, вбачаючи перспективи їхнього успішного розв'язання на шляхах виконання ленінських заповітів і комуністичного будівництва.

Я був і буду зі своїм народом, моє життя і праця невідділні від життя і праці радянського суспільства. І тільки в такому зв'язку для мене стоїть і має в моїх очах сенс усе, що я пишу. Найменування «націоналіст», хто б у нього що не вкладав, не приймаю, бо виходжу з глибокої поваги до кожного народу і ніякого патріотизму не мислю поза ідеалами дружби і взаєморозуміння народів, поза загальнолюдськими проблемами та цінностями.

26. XII. 69 р. Іван Дзюба».

Текст заяви опублікувала київська «Літературна Україна» (6 січня).

СКВУ З КАНАДИ ДО ЗДА

Осідком президії секретаріяту СКВУ (світового конгресу вільних українців) на 1970-71 роки буде Ню Йорк. Керівництво нашої верховної громадської установи, таким чином, переходить з Канади до ЗДА.

Президія діятиме в такому складі: Йосип Лисогір — голова, Гнат Білинський — генеральний секретар, ◆ Богдан Гнатюк — скарбник, Матвій Стахів — член; контрольна комісія СКВУ очолюватиме Микола Іванович (Европа).

Наприкінці грудня в Торонті відбулася третя пленарна сесія секретаріяту СКВУ. Нарадою пленарної сесії про водили о. митрат В. Кушнір та Йосип Лисогір.

ЩО ДОСЯГ?

Звідомлення з діяльности секретаріяту за 1969 рік подав генеральний секретар М. Плавюк. За працю концеляції секретаріяту звітував екзекутивний директор М. Сосновський. Фінансові звідомлення подали: скарбник І. Іванчук та заступник скарбника Б. Гнатюк. Сесія познайомилася теж із письмовими звідомленнями про становище та працю українських поселень в Австралії (звіт М. Болохова, заст. президента Секретаріяту), в Европі (звіт В. Іваницького, заст. президента Секретаріяту), в Бразилії (звіт О. Чечка, заст. президента Секретаріяту, в Европі (звіти С. Фостуна — заст. ген. секретаря і о. І. Бачинського, члена Секретаріяту).

У звітному періоді президія зорганізувала постійне бюро секретаріяту під керівництвом екзекутивного директора, розбудувала працю комісій та рад при Секретаріяті, створила наступні нові комісії: прав людини, кооперації, студентських справ, ветеранських справ, жіночих організацій, дослідів українських поселень у сателітних країнах, справ української культури, статистично-довідкову та оформила підготовчий комітет для організації Світової української наукової ради.

Українські установи, організації та громадянство зложили досі на організацію і працю СКВУ суму $139,197,-99. З цієї суми на організацію першого Світового конгресу вільних українців, міжнародню акцію, публікації та адміністрацію видано за час до 24 грудня 1969 року суму $130,425.59. Касове діловодство замкнено з датою 24 грудня 1969 року балянсовою надвишкою в сумі $8,772.40.

Пленарна сесія розглянула намічені проєкти на 1970 рік і схвалила бюджет у висоті $45,000.00 на покриття витрат, зумовлених визначеними завданнями.

ЩО ДАЛІ?

Які дальші плани діяльности СКВУ? Г. Білинський накреслив ряд завдань у ділянках — організаційній, координації дії громадського життя українських поселень у країнах вільного світу, розбудови зв'язків на форумах ОН та відповідних міжнародних організацій, а теж у володіннях державах українського поселення та інформаційній — серед українського і чужинецького світу.

В організаційній ділянці генеральний секретар наголосив потребу оформлення бюра Секретаріяту СКВУ в Нюю Йорку та активізацію представництв секретаріяту СКВУ поза ЗДА; завершення оформлення Рад при секретаріяті та комісій при урядовій президії секретаріяту, як також реалізацію проведення обліку організованого життя української спільноти у вільному світі.

У внутрішній ділянці праці секретаріяту — скріпити координацію діяльности громадського життя українських поселень; у міру потреби підготовляти світові конференції для обміркування окремих проблем життя нашої спільноти.

У пляні збереження української національної субстанції поза межами України та розвитку української культури, зокрема збереження мистецьких надбань українського народу, поробити заходи для створення українського національного музею в Ню Йорку, як теж ініціювати творення подібних музеїв у більших українських поселеннях у вільному світі.

У цьому пляні затісняти співпрацю українських церковних кіл на форумі комісії церковно-релігійних справ при секретаріяті СКВУ, продовжувати потрібні заходи у справі завершення структури Української Католицької Церкви патріярхією та підтримати ініціятиву Собору Української Автокефальної Православної Церкви до об'єднання українських православних списків в одному спільному соборі єпископів.

У першочерговості завдань секретаріяту СКВУ — піддержати заходи СКВОР у справі розбудови й усистематизування українського шкільництва та виховання української молоді, зокрема координації українського українського і світського шкільництва в країнах нашого поселення. З метою затіснення зв'язків між окремими українськими поселеннями провірити можливості обміну українськими мистецькими ансамблями (хори, танцювальні групи тощо) між поодинокими країнами.

У постановці праці Секретаріяту СКВУ, згідно зі статутовими завданнями, розбудувати на відтинку зовнішньої діяльности зв'язки на форумах ОН, міжнародних організацій та в володіннях державах українського поселення; провести акцію проти відзначування Леніна як „гуманіста" на форумі ЮНЕСКО; скріпити заходи в обороні прав людини в Україні, використовуючи для того документальний матеріял з України; активізувати відзначування Тижня поневолених націй у всіх країнах українського поселення. У ділянці інформаційної праці серед українського і чужинного світу подбати про видавання постійного бюлетеню СКВУ українською та іншими мовами; постачати українську пресу та радіопрограми інформаційними матеріялами секретаріяту СКВУ; підтримувати ініціятиву видань чужими мовами з українською проблематикою в поодиноких країнах; подбати про систематичне інформування українського народу в Україні про діяльність секретаріяту СКВУ та про життя української спільноти у вільному світі.

Обговорено теж пляни діяльности окремих комісій.

Напередодні пленарної сесії секретаріяту СКВУ, відбулася студійно - програмова конференція, присвячена розглядові ситуації в Україні, а теж у країнах нашого поселення.

На тій конференції були прочитані та продискутовані такі доповіді: „Міжнародне положення Української ССР" (Р. Рахманний), „Між реформами і реакцією" (Я. Гайвас), „Проєкт Інституту для вивчання сучасної України" (Т. Кіс), „Українська культурна політика в діяспорі" (М. Степаненко), „У справі збирання статистичних даних про стан і вияви діяльности української спільноти у вільному світі" (І. Теслях), „Українське організоване студенство у вільному світі" (Б. Футей).

ЧОМУ СПРАВА РІДНОЇ МОВИ ТАКА ВАЖЛИВА В НАШИХ УМОВАХ?

Небезпечна щілина

о. Богдан СНІГУРОВИЧ

Ми свідками й переживаємо в нашому громадському, почасти й церковному житті великий парадокс. Те, що нас єднати в одну родину, зробило вже ваву щілину в нашій спільноті. Те, що мало стати засобом пізнання нашої історії, культури, мистецтва, стало причиною непорозуміння поміж нами. Маю на думці нашу рідну, українську мову, матірню мову. Рідною бо й матірньою мовою є мова нашого народу, а не мова країни нашого народження чи поселення. Ця матірня, українська мова зберегла для наших молодих поколінь скарби української літератури, і то зі як чисто сивої давнини. З часів, коли на Заході наші сусіди і їхні королі, замість свого підпису, вміли тільки ставити хрестики. У нас же писали такі правничі книги, як «Руська правда» та високолітературні твори, як «Слово о полку Ігоревім».

ДВІ МОВИ

Не входжу в причини і далекий я від того, щоб кидати обвинувачення, але стверджую факт, що навіть у місцевостях нашого скупчення, де існують наші парафії, школи та товариства, розмовною мовою стала одна з мов Канади — англійська. Запанувала вона не тільки в мішаних товариствах, а й у чисто наших, а навіть зайшла до українських родин.

А все ж водночас чути постійне підкреслювання канадських українців свого роду й походження. Це явище скрізь позитивне!

Подекуди відношення до української мови, мови наших дідів і рідних батьків буває трохи негативне. Якщо можна вжити порівняння, то я сказав би: воно подібне до відношення колишніх панів Канади до наших піонерів на тутешньому терені. Їх уважали за щось нижче, за фізичну силу, за чорнороботу силу в здобуванні канадської родючої землі. Так і тепер: українська мова — ще по фермах, ще поміж тими, що не здобули хоч би середньої освіти. А для тих, що пішли, чи покінчили вищі студії — це щось другорядне, меншевартне, навіть зайве.

Наголошуючи потребу української мови, ми аж ніяк не ідемо шовіністично. Не є бо шовіністомом боронити свого рідного. Ми не в наступі на чужу мову, але в обороні своєї! Мову країни, де ми народилися й живемо, треба знати, вживати, її треба любити! Цеж мова спілкування з нашими співгромадянами у вільній і рідній країні. Без знання мови країни, ми замкнемо себе в гетті. А цим не принесемо користи ані собі, ані іншим! Уродженці Канади почувались би чужинцями таки в своїй своїй батьківщині!

Я ставлю тезу-твердження: у культурної, свідомої і шляхетної одиниці ці дві мови: мова народу походження і мова країни ніколи не творитимуть колізії. Вони обидві для неї цінні. Знання матірньої — української мови уможливлює нам черпати з вікових надбань нашого народу й ділитися тим із нашими співгромадянами на добро й розвиток країни, де спільно живемо!

Я далекий також від того, щоб уважати Церкву за школу і в ній вчити української мови, але зовсім ясно, що в Українській Церкві таки треба вживати української мови! Не хочу казати: ексклюзивно! Та всюди повинен бути лад, правосильність та глузд! Факт є, що таки ще найбільше української мови вживають у наших церквах. Але подумаймо тільки тепер спокійно: якщо дозволимо усунути з нашої Церкви вживання української мови, що як тоді в ньої залишиться наш рідного? Чи ми усвідомлюємо собі нашу відповідальність перед історією за наступ виелімінувати нашу мову з наших церков? Чи хочемо, щоб по нашій мові тут, у вільній Канаді, залишилось те, що маємо по наших дідах-піонерах — похилі, старенькі хрести? Чи цю мову, яку вони привезли з собою і за яку так боролися колись і дорожили нею, ми нашими власними руками так легко-

(закінчення на 5 стор.)

ЛИСТИ ЧИТАЧІВ

ПІСЛЯ ОДНІЄЇ ЛІТУРГІЙНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Українська католицька преса в світі помістила вістку, що в Аргентині, точніше в Беріссо, відбулася літургійна конференція під проводом тамошнього владики Андрія Сапеляка.

Що наша Українська Церква має мати українську мову — це прекрасно і вповні логічно. Все ж той літургійний день має два «але».

Перше «але» — це пропозиції еспанською мовою для тих дітей, що зовсім не розуміють української мови, щоб їх привчити перейти згодом на українську мову. Тут треба найперше сказати, що ці «пропозиції» не можуть бути в тім часі, як у церкві є діти чи й молодь, а то й старші, що нашу мову розуміють. Такі пропозиції чи краще поучення повинні відбуватися цілком окремо від інших. Це найкраще робити таки в шкільним приміщенні.

І це не мусить робити священик. Це гарно виконає сестра-черниця чи катехитка або й вчителька. Але хай при тім не вдоволиться лише сказати щось про Бога чи й обряд. Такі лекції мають бути ініціятією дітей у нашу мову та культуру і релігійну українську ментальність. При тім треба й натиснути на тих батьків, що занедбали навчити мови і плаксиво говорять неправду, мовляв, вони «люблять» своє, а свої обов'язки скидають на інших з потайною думкою, коли б то вже запанувала в нашій Церкві чужина, то було б найкраще.

Коли не можна мати окремого приміщення, тоді таких дітей вчити в захристі, але ніколи в присутності дітей, що українську мову вивчають.

Друге «але», і то загрозливе, це видати Службу Божу по-українськи з еспанським перекладом. Коли окремо дати переклад, то нічого нема проти того...

При тій нагоді варто пригадати і віннішевій пресовий комунікат з передсинодальної наради. Хитро там написано про мову в богослуженнях. Кажеться: ми за українську мову, ми не проти, ми в засаді, але треба допустити інші мови...

Нарікаємо на страшну москалізацію України. А наші доморослі лиси микити, мабуть, перейшли в москалів...

о. Василь Зінько ЧСВВ
Прудентопіль, Бразилія

З НОВИХ ВИДАНЬ

Стверджуючи бойківську племінну приналежність

В. О. Луців. Літературна Бойківщина. Антологія. Філядельфія, Комітет Бойківщини, 1969, стор. 386. Ціна: 7 дол. Замовлення приймає М. Уториско, 2222 Brandywine St., Philadelphia, Pa., 19130, U.S.A.

Бойківщина має талановитих письменників. Певно, має також талановитих укладачів антологій, але Комітет Бойківщини такого ще не знайшов. У «Літературній Бойківщині», яку уклав д-р В. Луців, є всякий крам: є література Бойківщина, є література без Бойківщини, є Бойківщина без літератури, є також писарські вправи, що їх надуковано, мабуть, на тім, щоб люди знали, що і в Бойків, крім безсумнівних письменників, є теж безсумнівні графомани.

Першим поетом Бойківщини був Боян, про якого є згадка в «Слові про Ігорів похід». Боян немає в цій антології, бо його твори не збереглися. До того, В. Луців не зовсім певний, чи Боян був бойко. «Боян міг бути з Бойківщини або Гуцульщини» (стор. 10). А гуцулів Луців не бере, хоч на більшу славу Бойківщини назбирав добрий гурт закарпатців. Василь Пачовський, родом зі Золочівщини, став літератором Бойківщини тільки через те, що лиха доля кинула його в Ужгород учителювати (стор. 151).

Богдан Бора, «мабуть, із Бойківщини» (стор. 351), навчався в Станиславові (тепер Івано-Франківське) і написав вірш про це місто. Цей вірш опинився в бойківській антології. Зовсім слушно. Як же не обійтися без міста, недавно названого ім'ям великого бойка Ів. Франка? В дальших томах антології (упорядник Луців обіцяє дати їх) треба захопити ще Львів, де жив великий бойко, і Київ, звідки походила його дружина.

В антології В. Луцева вміщені поезії і проза більш як 50 авторів. Про кожного з них подана коротка довідка. Між авторами є М. Устіянович, Ю. Кміт, Ст. Ковалів, С. Парфанович і, розуміється, Франко, та Луців. Франко має 15 сторінок, Луців — 29. Хай народ читає. Франка і так уже знають.

Найбільшою своєю заслугою упорядник «Літературної Бойківщини» вважає те, що він перший узявся розшукувати бойківських літераторів чи, як він сам каже (стор. 15), стверджувати їхню племінну приналежність. Не применшуючи новаторських заслуг Луцева, доводиться сказати, що головна його заслуга є водночас головною хибою його книжки.

Про яку ж племінну приналежність можна говорити в наш час? Адже вже й бойки давно перестали бути племʼям і є тільки етнографічною групою. І далі — кого з літераторів зараховувати до тієї групи? Чи тільки тих, що на Бойківщині народилися, чи тих, що там умерли? Чи тільки тих, що там деякий час жили, чи й тих, що їздили туди на відпочинок? Чи тільки тих, що самі поїхали, чи й тих, що їда загнала?

Якщо Н. Кобринська, яка вмерла в Болехові, належить до літературної Бойківщини, то великий бойко Ів. Франко належить передусім до літературного Львова. Або візьмім інший приклад. Антонича можна назвати лемківським поетом. Але що робити з з Кравцевим? Луців «стверджив» його бойківську племінну приналежність. Однак у сонетах Кравцева ніхто її не знайде.

Щоб бойківська слава не пропала, вистачить опублікувати найповніший список письменників, що мали якийнебудь зв'язок із Бойківщиною. Список, певно, вийде чималий. Тоді і слава буде більша, і дешевше вона видавничому комітетові обійдеться. Невже треба робити поганенькі передруки «Камінярів» і «Малого Мирона», щоб пригадати людям, що Франко був бойко? Чи варто передруковувати щонебудь з Карманського чи Пачовського, щоб при цій нагоді сказати, що перший народився в Чесанові, а другий учителював в Ужгороді?

А все ж бойківська антологія — непогана річ... Так, непогана і зовсім можлива. «Енциклопедія українознавства» (словникова частина І, 149 — 151) дає відомості про межі Бойківщини і бойківської говірки, також називає письменників, що писали про Бойківщину, іноді й бойківською говіркою. Звідси б починати, не зважаючи на прикрий факт, що «Енциклопедію українознавства» редагує не бойко, а лемко. Тимущі бойки вже самі повели б справу далі. Наприклад, Луців (стор. 253) каже, що Кравців уміє літературні антології укладати.

Не забігаймо, однак, уперед. Добре слово годиться сказати і про книжку, яку Комітет Бойківщини вже видав. Вона, очевидячки, свідчить про зазяття, яким здавна уславилися бойки. Тільки племінним зазяттям можна пояснити появу цієї на галайбалай зліпленої читанки, яку все ж названо антологією літературної Бойківщини.

„Енциклопедія українознавства" за редакцією В. Кубійовича. Словникова частина, зошит 25, стор. 1921 — 2000. У цьому зошиті гасла: А. Павлось — «Перемишлянин».

* * *

Календар „Слово" на 1970 рік. Видавництво „Вільне слово", Торонто, стор. 144.

ЛИСТИ ЧИТАЧІВ

Ів. Д. з Огайо: „Вмістіть, будьте ласкаві..."

► Ваша критика статті, надрукованої в торонтському «Світлі», буде цікава насамперед читачам «Світла». Пішліть насамперед туди.

«УВ»

НЕДІЛЯ ПО БОГОЯВЛЕННІ

25 січня

ЛИСТ ДО ЄФЕСЯН: зач. 224

Брати, кожному з нас дано стільки, скільки Христос бажав дати, тому й сказано: «Він піднявся високо, набрав бранців і роздав дари людям». Що ж значить, що Він високо піднявся, як не те, що вперед був зійшов до найнижчих частин землі? Той, що був зійшов, той самий і піднявся вище небес, щоб усіх наповнити ласкою.

І Він одних учинив апостолами, других — пророками, третіх — проповідниками Євангелія, а інших — пастирями й учителями. Вони мають керувати життям вірних, дбати про їхні потреби і будувати Христове тіло, поки ми всі не досягнемо односги і пізнання Божого Сина.

Отак досягнемо повного зросту згідно з повнотою Христа.

СВЯТА ЄВАНГЕЛІЯ ВІД МАТЕЯ: зач. 8

У той час, як Ісус почув, що Івана Христителя ув'язнено, то відійшов до Галилеї. Покинувши Назарет, пішов і оселився в Капернаумі, який лежить над морем в околиці Завулону і Нефталиму.

Отак сповнилося провіщення пророка Ісаї, який сказав: «Околиця Завулонська і Нефталимська, яка простягається над морем Йорданом, Галилея, частинно заселена поганами, і їхній нарід, що проживав у пітьмі, побачили велике світло, бо Світло засяло над тими, що пробували в країні смертоносної темряви».

Відтоді Ісус почав проповідати і говорити: «Покайтеся, бо наблизилося небесне царство».

Вітають о. синкела В. Лабу з іменинами

Едмонтонські священики привітали синкела єпархії о. митрата Василя Лабу напередодні його іменин. На пошану іменинника відбулася гостина в єпископській резиденції. Преосвященний Ніл сказав, що о. митрат на своєму віку багато попрацював для розбудови українського церковного і національного життя. Теж Едмонтонська єпархія багато чим зобов'язана йому. Владика побажав імениникові Божих ласк та доброго здоров'я.

О. митрат подякував Владиці і духовенству за вислови прихильности. З нагоди іменин подарував 355 долярів на устаткування однієї кімнати в старечому домі при церкві Пресв. Євхаристії, який незабаром уже буде зовсім готовий.

Справа рідної мови

(закінчення з 4 стор.)

сердно вложимо в могилу?

ЗА РІДНУ МОВУ

Щоб зберегти себе, свою культуру (яка ж культура можлива без мови?), існують у нас багато організацій і товариств. Є вони різнородні: політичні, громадські, церковні, чоловічі, жіночі, молодечі! Існують ще й рідні школи; у державних школах є лекції української мови. Державні мужі, наші співгромадяни іншого походження, у своїх прилюдних промовах заохочують до збереження себе, своєї культури, мови в рямках творення барвної мозаїки рідної Канади!

Чого ж тоді нам ще потрібно, крім крихітки нашої доброї волі та розумної, плянової і муравлиної праці?!

Нам потрібна не полеміка на тему нашої мови. Нам треба повної свідомости, що шлях, на який дехто останнім часом зійшов, веде нас до заперечення самих себе. Це наша болячка, що її на нашому шляху створили нам обставини, може, й ми самі дещо, і до неї нам треба забиратися не нервово, з недовір'ям один до одного, але спокійно, з любов'ю! Всім: старшим і молодшим, уродженцям і прибулим. Наша мова — наше спільне добро!

Навчання і вживання української мови (свідомо кажу: «уживання», бо інакше пощо навчатися?) не можна будувати на наказах і заборонах. Наказ чи заборона викликають у людини спротив, часто навіть несвідомий. Так було завжди. Тим більше так є у наших часах пайдократії чи орієнтації на молодь!

Наше завдання, щоб не відштовхнути нікого від нашої громади, навіть таких, що з будь-якої причини не знають української мови, якщо вони бажають бути з нами. Та це не має бути за всяку ціну!

Думаю, що не помиляюся, коли скажу, що найбільшу й головну відповідальність за знання чи незнання рідної мови несуть таки батьки й дім. Від батьків залежить, чи їхні діти будуть володіти двома мовами чи тільки однією. Хто ж володіє двома мовами, завжди вартісніший від того, хто володіє тільки однією мовою.

До того, часи міняються. Англосаксони можуть відійти на другий плян у світовій політиці. Це бачимо виразно, що на такий шлях пережитку вступила вже стара Англія. Можуть прийти до значення романські народи, дуже можливо, слов'янські!

Ще на одне хочу звернути увагу: вивчання, знання і вживання української мови не кладімо на якусь політичну плятформу «будови України в Канаді». Таке твердження бринить наївно! Мова — це засіб спілкування та пізнання культурних надбань свого народу, а ніяк політичний чинник у будові держави та ще й на чужій території...

Справа збереження української мови в Канаді, її бути чи не бути, лежить у великій мірі в руках нашої інтелігенції, уродженців Канади. У їхній свідомості й підході до української мови, у їхній любові й ціненні мови своїх батьків. Велику й важливу ролю тут відіграють священики, народжені в цій країні. Колись наші батьки-піонери будували народні доми, школи, церкви, щоб там їхні діти й внуки зберігали себе і все, що рідне. Тепер же від синів та внуків залежатиме, чи в тих домах, школах, товариствах, церквах буде жити батьківська мова і традиція, чи залишиться тільки форма та назва.

Після 70 років поселення в Канаді історію пишуть уже внуки наших перших поселенців і від них залежить: будемо ми тим самим, хоч і не таким самим народом, чи колись скажуть про нас: це нарід, що загубив сам себе!

МОЛИТВА БОЖОГО СЛУГИ МИТРОПОЛИТА АНДРІЯ

ЗА БОЖУ МУДРІСТЬ

о. Микола ДЯДЬО

Свою молитву за Божу мудрість Божий слуга Андрій починає словами: „Великий і всемогутній Боже".

I

Чому такими словами він звертається до Бога? Чому зве Його *великим?* У чому Божа всемогутність?

Гляньмо навкола себе, гляньмо на світ і всесвіт, гляньмо на мільйони зір на небі, спитаймо астронавтів, що станули вже ногою на одній із планет поза нашою Землею, подивімся вгору на сотні тисяч різнородних птахів, погляньмо на людину, спитаймо лікарів, нехай нам скажуть, яким майже недосяжним твором є наше тіло, а тоді спитаймо себе: Звідки це все? Де всьому початок? Хто за це все відповідальний? хто цим усім кермує, куди це все прямує?

А відповідь така. Великий Бог це все сотворив і тим всім управляє! Його велич не обмежена простором вселенної. Як далеко наша думка не сягала б поза межі вселенної, Божа велич сягає дальше і дальше. Як Божа істота безконечна, так і Його велич не має кінця і меж.

До такого то Великого Бога звертається наш покійний архипастир. тепер Божий слуга Андрій.

II

I ще одну Божу прикмету додає Божий слуга на початку своєї молитви. Він каже: «*Всемогутній Боже!*»

Без Бога все, що існує, не існувало б; без Божої всемогутности не було б і Божої величі!

Саме Божа всемогутність є причиною Божої величі. Своєю всемогутністю Господь привів до існування все, що бачимо, і мільярди іншого, чого не бачимо, і мене самого. Без знання, без приладів, без матеріялу ми не можемо нічого зробити. Господь є саме знання, що не потребує ані приладів, ані матеріялу. Він усе сотворив актом своєї святої волі. Захотів — і все сталося! Тому Він всемогутній.

Відкрийте Святе Письмо, першу його сторінку. Що там читаєте? «Напочатку сотворив Бог небо і землю». А потім автор Книги Буття подає сотворення усього на землі і поза землею. Перший розділ Книги Буття — це велична пісня Божій славі і Божій всемогутності.

III

«*Боже!*» — До кого ж звертає своє прохання Божий слуга Андрій? Він каже: *Боже!* Колись Мойсей хотів знати: «хто Ти є, що до мене говориш?» «Я є той, що є» — була відповідь. Бо де ж у нашій обмеженій мові знайти слово, щоб ним висказати й описати, ким і чим є необмежений Бог? Все, що земне, включно з нашою людською мовою є обмежене, а Бог — необмежена, велика, всемогутня істота. Різні народи світу називають Його у своїх мовах різними іменами, але змістом усіх тих назв є не що інше, як Божа велич і Божа всемогутність.

IV

«*Зішли на мене з високих і святих своїх небес*» — Хоч би як ми вчилися, хоч би як студіювали, хоч би як довго жили й подорожували, щоб якнайбільше пізнати, набути мудрости, це все не придасться ні на що, якщо Бог не *зішле* нам мудрости.

Мудрість, яку дає світ, яку люди набувають студіями, читанням, подорожами, роздумами, то «глупота» в порівнянні з правдивою мудрістю, яку Господь може дати нам, яку може «зіслати». Саме тому, що правдивої мудрости неможливо набути, про неї треба Бога просити; саме тому й наш Божий слуга, йдучи за порадою св. ап. Якова, просить про мудрість і нам каже про мудрість просити.

V

«*З високих і святих своїх небес*» — Для Бога немає висоти чи низини. Він усюди присутній. Висота — це відносний вимір. Для нас у Канаді висота — в іншому напрямі, як для людей у Новій Зеляндії чи Австралії. Але треба ж нам якось висказати свої почування, що Господь безмежно вище від нас і від світу. «Небеса», тобто місце, де перебуває Бог, є «святим». Це самозрозуміле. Каже Божий слуга Андрій: «з небес», а не «з неба». Бог необмежений якимсь одним визначенням „місцем" — небом. Його велич охоплює всі можливі «небеса».

Як думаємо над цим, губимося в думках. Нам бракує точки опору, не знаємо, де стати, щоб схопити безмежність «небес».

VI

«*Від престола своєї святої слави*». — Ці слова молитви пригадують нам останню книгу Святого Письма: „Откровення св. Івана". Він, св. Іван, пише про престіл Божої слави: «Відразу я став у дусі; і от престол стояв на небі, а на престолі сидячий. І цей сидячий був подібний з вигляду до каменя яспіда і сардія, і райдуга навкруг престола, подібна виглядом до смарагду. Навкруг престола — двадцять чотири престолів і на престолах — двадцять чотири старші, сиділи, одягнені в одежі білі... Від престола виходять блискавиці й голоси і громи... перед престолом — наче море скляне, подібне до кришталю» (4:1-6).

«І всяке створіння — на небі і на землі і під землею, і на морі, і на все, що в них — чув я, казало: „Тому, хто сидить на престолі, і Агнцеві — благословення і честь, і слава, і влада на віки вічні. І чотири істоти говорили: Амінь" (5:13-14).

«Спасіння Богу нашому, що сидить на престолі і Агнцеві» (7:10).

«Потім бачив я престол великий, білий і того, хто сидить на ньому, що від обличчя його втекли земля і небо. і не знайшлося місця її» (20:11).

«І показав мені річку води життя, світлу, мов кришталь, що виходила від Бога й Агнця... А престол Бога й Агнця там, і слуги Його служать Йому» (22:1-3).

Агнець, що сидить праворуч Бога — це Божа Премудрість, Божий Син, Бог — Слово, що був споконвіку, що став людиною, народився, як мала дитина на полях Вифлеєму і замешкав між нами, прийнявши ім'я Ісус. Бог-Отець, що приймає славу від ангелів і від святих, і від всього сотвореного, має по своїй правиці Свою Премудрість («І вознісся на небо, і сидить *праворуч* Отця»), яку зіслати нам просить Божий слуга Андрій.

VII

«*Твою святу Мудрість, що сидить поруч Тебе*». — Соломон також просив Бога, щоб післав йому мудрість, «що возсідає поруч Тебе». Та Соломон просив мудрости з інакшої причини, як Божий слуга Андрій. Соломон, жидівський цар, потребував мудрости, щоб справедливо правити народом. „Тоді мої діла будуть тобі вгодні, і я судитиму народ твій справедливо" (Мудрість, 9:12). „Бо я — раб твій і син рабині твоєї, людина немічна, короткоривала, нездатна розуміти суд і закони".

І Божий слуга Андрій чув і розумів, що йому треба Божої мудрости не на те, щоб „судити", а на те, щоб правильно вести довірене йому стадо шляхом Божих законів. І він чув, що є людиною немічною, короткотривалою, нездатною.

Коли Соломон таке говорить, коли такий велетень духа, знання і покори, як Божий слуга Андрій визнає потребу знання з неба, то що ж скаже кожний і кожна з нас про себе? Чи й нам не потрібно Божої мудрости, щоб розуміти Божий закон і знати, як нам жити? Чи й нам не треба признатися, що ми люди немічні, короткотривалі, нездатні навіть на те, щоб зрозуміти Божий закон, а не те, щоб згідно з ним жити? Як же часто ми повинні просити про Божу мудрість!

Нам треба мудрости, бо, як каже Соломон, «Звірся на Господа всім твоїм серцем, не покладайся на власний розум» (3:5).

«Не гадай собі, що ти мудрий, бійся Бога і від зла ухиляйся». «Щасливий чоловік, що знайшов мудрість, людина, що розум придбала, бо її придбання ліпше від придбання срібла, і понад золото такий прибуток. Вона дорожча від перлів, ніщо з того, що бажаєш, не зрівняється з нею. Вік довгий у її правиці, і в лівиці — багатство й слава. Шляхи її — шляхи відради, всі її стежки мирні. Вона дерево життя для тих, хто її держиться; щасливий, хто її вхопився. Господь мудрістю заснував землю, він розумом утвердив небо. Його знанням розсілися глибини, і хмари скрапують росою».

«Мій сину! Бережи розум і обачність; нехай не зникають з-перед очей у тебе, і вони будуть життям душі твоєї, окрасою твоєї шиї. Тоді ходитимеш безпечно дорогою твоєю, і нога твоя не спотикнеться. Коли сідатимеш, нічого не будеш боятися; коли лягатимеш, сон твій буде солодкий» (Приповідки 3, 3-24).

КОЛИСЬ ПРОЧАНИ ЙШЛИ НА ЙОРДАН-РІКУ...

На пам'ятку хрищення Спасителя в ріці Йордані з найдавніших часів вірні йшли до тієї ріки й купалися в її водах. Вони постійно шукали за слідами, де «наш Спаситель своїм хрищенням очистив воду», як каже св. Ієронім.

В перших віках християнства багато катехуменів ішли на ріку Йордан, щоб хреститися в тій воді, якою хрестився „Божий Агнець, що взяв на себе гріхи світу". Прочанин з П'яченци, що відвідував Св. Землю в 6-ому сторіччі, пише, що „велике число людей мандрувало в навечір'я Йордану й кидалося в хвилі ріки від раннього ранку до пізнього вечора. Це робили на пам'ятку хрищення Христа в Йордані. Не лише ті, що тоді христилися, занурювалися в хвилях Йордану, а й усі учасники торжества йшли слідом за священиками і купалися в святій воді, зодягнені в білу одіж, яку потім зберігали аж до смерти. Їх ховали в тій білій одежі".

Двоє мармурових сходів провадять з берега до ріки в тому місці, куди колись мав сходити до ріки Ісус Христос. На березі ріки, недалеко від мармурових сходів, є маленька копула з хрестом — пам'ятка, що звідти Христос сходив до ріки.

І в наші часи рік-річно сотні та тисячі прочан мандрували на берег Йордану в день свята Водохрищі. Служили богослужби, занурювалися в хвилях ріки і брали додому воду Йордану.

Вже два роки на березі Йордану спокійно і сумно. Наслідком постійних сутичок між ізраїльськими та йорданськими вояками, доступ до ріки Йордану заборонений. По ізраїльському боці над самим берегом ріки — глибокі окопи та застави з мішків піску охороняють ізраїльських вояків. На другому боці, в Йорданії, за кущами, не видно становищ йорданських вояків. Але свист куль, що летять з йорданського боку, свідчить про приявність йорданських вояків. З уваги на безпеку прочан Ізраїль забороняє йти до ріки Йордану. Сьогодні лише свисти куль та сальви машинових крісів перериваюсь тишу того місця на ріці Йордан, де колись христився Спаситель світу, а потім служили Йорданські богослужби.

о. М. С.

ВИД НА РІЧКУ ЙОРДАН

Богослуження: січень

Гр.	Юл.	Дні	Юліянський календар	Григоріянський календар
18	5	Н	**Пер. Просв.** Теопем.	Павла і Івана преп.
10	6	П	**Богоявлення Господ.**	Поклін оковам Ап. Петра
20	7	В	Собор св. Івана Хр.	† Антонія Великого преп.
21	8	С	Юрія преп.	**Мит. і Фар.** Атанасія
22	9	Ч	Полієвкта мч.	Макарія преп.
23	10	П	Григорія Нис. св.	† Євтимія Великого преп.
24	11	С	† Теодосія преп.	Максима ісп.

АЛБЕРТА

о. Д. Базюк
P.O. Box 10, High Prairie
19. — Норт Стар 10.30
25. — Ройкрафт 10.30
30. — Гай Прері 10

о. Г. Гурко
P.O. Box 8, Radway
Ph. 736-3501
18. — Восетна (свячення води) 10.30
19. Богоявлення — Смокі Лейк (свячення води) 10.30
25. — Смокі Лейк 10.30

о. Д. Гнат
P.O. Box 68, Glendon
Ph. 635-3741
18. — Ст. Павль год. 10 р. — Йордан — пополудні благословлення домів
19. — Глендон — Йордан — год. 10 попол. благословлення домів
25. — Бонниві год. 10 р. благословення домів

о. М. Гураль
11535 - 78 Ave., Edmonton
Ph.: 433-6572
18. — Карвел год. 9.30 Сл. Божа і водосвяття
19. — Чергіл год. 9.30 Всеночне, Сл. Божа і водосвяття
25. — Менлі год. 10

о. Є. Дмитрук
Ph. 424-1472
11139 - 110 A Ave., Edmonton
18. Нед і Навеч. Богоявл. — Лемонт год. 10 Сл. Божа і водосвяття. Водосвяття год. 2.30 попол. — Восток св. Михаїла
19. Богоявлення — Делф год. 9 Всен.; 10 Сл. Божа і водосвяття
25. — Лемонт

о. Ол. Захаріясевич

P.O.B. 215, Holden
Ph. 688-3835
18. — Голден год. 8.30; Голден-фарми год. 10.30
19. — Голден-фарми, Йорд. водосвяття
25. — Голден год. 10.30 рано

о. П. Іванець
6036 - 105 B. St., Edmonton
Ph. 434-8279
18. Навеч. Богоявл. — Ярослав
19. Богоявл. Госп. — Лішур
25. — Скаро

о. Б. Каричек
P.O. Box 391, Athabasca
Phone: 675-2593
18. Нав. Богоявл. — Річмонд Парк 10.30; Атабаска 4 попол. (водосвяття)
19. Богоявлення — Бойл 10 рано; Просперіті 1 попол. (водосвяття)
25. — Атабаска 10.30

о. Б. Лисак ЧСВВ
P.O.B. 58, Myrnam, Ph. 366-3890
18. — Мирнам 10.00
25. — Ллойдмінстер 10.30
30. — Мирнам 10.00

о. П. Литвин
Two Hills, Alta
Ph. 657-2345
18. — Ту Гилс год. 10
19. — Плейн Лейк год. 10
25. — Ту Гилс год. 9; Новий Київ год. 10.30
30. — Ту Гилс год. 9; Новий Київ год. 7 веч.

о. М. Мартинків
12204 - 113 Ave., Edmonton
18. — Гей Лейкс 11.00 Св. Літ. і водосвяття
25. — Равнд Гіл 9.00; Кемровз 11

о. П. Петришин
P.O. Box 160, Redwater
Ph. 735-3952
18. — Редвотер год. 9; Вог год. 10.30
25. — Редвотер год. 10.30
30. Трьох Свят. — Редвотер год. 10.30

о. К. Стангрет
P.O. Box 322, Vilna
Ph. 636-3543
18. — Спедден
19. Богоявлення — Стрий — по Сл. Б. водосвяття
25. — Давнінг
Відвідини зі свяченою водою: Стрий — 19; Спедден і Сокаль — 20, 21; Вильна і Давнінг — 22, 23.

о. Р. Стародуб
P.O. Box 227, Innisfree
Ph. 592-3804
18. — Іннісфрі-місто 10.30
19. — Іннісфрі 11 ренч 10 г. рано
25. — Менвіл год. 10.30

о. І. Черкавський
Ph. 948-3730
P.O. Box 141, Derwent
18. — Дервент 9.00 і Елк Пойнт 11.00 (Йордан)
19. — Дервент 10.00 (Йордан)
25. — Дервент 9.00; Верміліон 11.00 (Йордан)
Відвідини: 21, 22, 23 — Дервент, 26 — Медов, 27 — Кленданолд, 28, 29 — Верміліон, 30 — Дервент-Вознесення.

САСКАЧЕВАН

о. Б. Бачинський
922 - 108 St., North Battleford
Ph. 445-2731
18. — Норт Батлфорд
19. Йордан — Норт Батлфорд водосвяття в год. 5.30 веч.
25. — Медовлейк

о. М. Будз
P.O. Box 208, Vonda
Phone 47
18. — Пітерсон: 10.30 Йорданське водосвяття
19. Богоявл. Господнє — Вонда: Йорданське водосвяття

о. В. Фляк
Box 161, Cudworth, Sask.
Phone: 256-3306
18. — Дана і Волверін 10.30; Гамбольдт 4 попол. і свячення води; Кадворт 9.00 вночі і свячення води
19. Богоявлення — Бруно Пресв. Тройці 10.30 і свячення води
25. — Бруно Успення П. Б. 9.00; Леніген 10.30; Кадворт 11.00

о. А. Хоружий
P.O. Box 111, Alvena, Ph. 16
18. — Ланівці год. 10 рано
19. — Алвена-місто год. 10 рано
25. — Алвена-місто год. 10 рано

о. М. Шевчук
P.O.B. 36, Wakaw, Sask.
18. — Вакав 9.00; Прудгом 11
19. Богоявлення — Сокаль 10
25. — Вакав 10.30
30. Трьох Св. — Вакав 7 веч.

БРИТАНСЬКА КОЛЮМБІЯ

о. І. Макух
Victoria, B.C., Ph. 384-2292
1112 Caledonia Ave.
18. — Порт Алберні 10 р.
25. — Вікторія 10 р.

ПОВІДОМЛЕННЯ про богослуження мусять прийти до нас не пізніш як у понеділок, якщо вони призначені до найближчого числа газети.

IMPERIAL MEMORIAL & STONE Company
10702 - 101 St., Edmonton
Найбільша в Едмонтоні й одинока робітня пам'ятників, від 1903 р. Великий вибір пам'ятників з ґраніту й мармуру до оглядання в нашій виставовій залі. Хрести всяких розмірів, покриття на гроби, плоскі таблиці на ґроби з мармуру, ґраніту й бронзи. Написи на пам'ятниках даром та дарова достава. Пишіть за фолдером "D". Замовляйте прямо в нас й дістанете 33% опусту від нормальної ціни.
"Вінок даром"

Річмонд, Бр. К.: Похорон бл. п. Івана Степи

Пороку меншають ряди наших піонерів, що, змучені важкою працею та життям, відходять на вічний спочинок. До численного ряду тих, що відійшли, дійшов ще один піонер, бл. п. Іван Степа.

В неділю, 9 листопада вранці рознеслася по Річмонд сумна вістка, що перестолася бити серце вірного мужа, доброго батька та щирого члена церкви Успення Божої Матері в Річмонд бл. п. Івана Степи, що прожив 76 літ і п'ять місяців свого трудолюбивого життя.

Покійний прийшов на світ 1893 р. в селі Громошівка, пов. Чортків, Західна Україна. 19-річним хлопцем приїхав він 1912 р. до Канади, де працював на різних роботах.

Жив він дуже ощадно й складав пильно увесь заробле́ний гріш, за який в 1919 р. купив собі в Ватроуз, Саск., фарму й почав фармувати. Важко було молодому хлопцеві, ще неодруженому, провадити господарку. Але він не зражувався ніякими труднощами, переносив усі невигоди й труди і працював завзято на своїй фармі.

1924 р. він одружився з Дорою Лабак. Життя покійного Івана стало легше й веселіше. Він лістав не лише вірну дружину ,але й добру господиню в хаті, щиру помічницю в праці й дорадницю в господарстві.

Попри свою важку працю покійний та його дружина завжди зуміли знайти час й на молитву та відвідини церкви. Господь благословив їхню працю й вони доробилися гарного майна. Виховали також гарно трьох синів. Найстарший Іван живе в Ніпаві, Ман., де фармує. Середущий Адольф живе з родичами в Річмонд, помагає їм в господарстві та щиро опікується своїми родичами, яких любить і шанує. Наймолодший син Євген живе в Вінніпезі, Ман.

В 1949 р. покійний та його дружина перейшли жити на постійне до Річмонд, Бр. К. Тут він відразу включився в члени парафії Успення Божої Матері. Він був не лише зразковим парафіянином, але ревним парафіяльним, але ревним парафіянином, але ревним парафіяльним, але ревним парафіяльним, але ревним парафіяльним

Як колись наші поселенці мандрували до Едмонтону

Дам'ян Шишлак
Ворвік, Алберта

В часі місії в Новому Києві, яку провадив о. Н. Свірський ЧСВВ, пригадалася мені історія, яку росказував мій покійний батько про те, як Мати Божа допомогла йому зимою дібратися до Едмонтону. Сьогодні історія до Едмонтону то ніяка штука. Сів на автомобіля тай за короткий час в Едмонтоні. А колись, а ще зимою, то була таки затяжна й прикра, далека й довга дорога. Щоб теперішні українські поселенці в Канаді та діти чи внуки піонерів бодай трох'я мали поняття про це, росказую цю історію...

До Канади, а докладніше, до провінції Алберти й міста Едмонтону приїхав я малим хлопцем з родичами 25 червня 1902 р. Зі мною приїхали також дві мої сестри. Старша сестра мала тоді 14 років.

Другого дня після того прийшов до іміграційного дому, де ми тимчасово замешкали, чоловік з фармів й очав розпитувати за нами. Він походив родом з села Ляцька Воля, перимського повіту. То був наш сусід з дому, бо ми походили з села Буциво, також перемиського повіту. Він називався Ваврик Найдзяк й був уже один рік в Канаді й мав свою фарму, на якій жив. Та фарма була в околиці Варвік. Та місцевість була 80 миль на схід від Едмонтону й наші поселенці назвали її були зразу Фармілія, мабуть перекрутили назву річку, що туди перепливає й називається Вермілiон рівер.

П. Найдзяк скоро познайомився з моїм батьком й радив їхати з ним на його фарму, розглянутися в околиці й взяти собі також фарму. Батько скоро погодився на те, тимбільше, що в тій околиці вже поселилися були наші односельчане, що приїхали рік перед нами, тобто в 1901 р. Були то: Семен Кіць, Василь Кашьвошка, Дмитро Самоїл, Николай Осада та Іван Луцишин.

В 1903 р. зима була дуже прикра з великими снігами та острими морозами. В нас була одна корова, що мій батько купив був у одного француза за 30.00 дол. Ми називали нашу корову "Меда". Не знаю, чому якраз так й звідки те ім'я взялося. Може ми перебрали його від попереднього власника-француза.

Ми вже жили тоді на своїй фармі (6Ц, 54Т, Ренч 13), 3 милі на схід від пошти Варвік, що була тоді вже отворена. Пошту тримав анґлієць Роберт Вудс, що приїхав до Алберти з Монтани, ЗДА.

Десь в половині місяця березня нам не стало хліба й мій батько став вибиратися до Едмонтону, щоб купити муки. Мама спекла з тузин калачів, зав'язала їх в вузлик, до того доклала троха сира з маслом й батько пустився з тим в дорогу.

Моя старша сестра вже була тоді на роботі. Як ми їхали на фарму, то вона залишилася служити в одного німця, що називався Адам Берг й жив недалеко Едмонтону в місцевости Една. Хоч вона мала всього 14 років, вона мусіла доїти 12 коров й діставала за те місячно 3.00 дол.

Ми ждали на батька та на муку цілі два тижні. Батько повернувся додому щойно в суботу під кінець другого тижня. Прийшов додому надвечір, змучений, зарослий та почорнілий на лиці, що тяжко було його й пізнати. Навіть не міг сам стягнути чобіт з ніг. Мама ледви стягнула чоботи з ніг, бо ноги були дуже спухли.

Як батько троха прийшов до себе й відпочав, росказав нам про свою дорогу.

Першого дня, як він вийшов з дому, не зайшов далеко, бо дуже було завіяло дорогу, що годі було й розпізнати, де дорога, а де поле. На дорозі не було зовсім ніякого сліду, бо ніхто в таку завірюху не пускався в дорогу. Над вечір добрив він до якоїсь фарми, що на ній сидів наш український поселенець, що називався Москалик. В нього батько переночував, а другого дня раненько пустився в дальшу дорогу. Дорога була така сама затяжна, як і першого дня. Батько не увійшов багато й знова добрив до фарми, що на ній сидів наш поселенець Підмурний, або подібного імені. Третього дня дорога вже була дещо легша. Був погідний день, не курило снігом й на дорозі було видно слід саней. Сонце світило, але на дворі був твердий мороз. Чоботи замерзли й батько ледви міг в них іти. Залавалося йому, що мав на ногах не чоботи, а диби. Чистий воздух відбивав всякий звук дуже далеко. Як хтось їхав саньми, то чути було скрипіт саней на які дві милі.

Тижка дорога й мороз насували на голову батька чорні думи: "Пощо було їхати до тої Канади, того проклятого Сибіру? Нема тут ні сіл, ні овочевих дерев, лише дика пуща. В старім краю то всьо було якось веселіше. И не було аж так дуже зле. Після відслуження двох років військової служби при австрійських уланах у Відні, де дослужився ступня підстаршини, повернувся додому, де дістав два морги поля, завів крамницю й жив, як Бог приказав. До церкви було близько, читальня була під боком, лише жий та будь. Але забагалося Канади й тепер є Канада! Зі снігами, з бідою, з морозами й великою пущею-прерією! Але, видно, така Божа воля!"

Серед тих чорних думок причулося мойому батькові, що хтось до нього доїздить. Він оглянувся й побачив, що до нього під'їздять чотири сани. Батько вступився з дороги на бік й побачив, що на санях були шатра, з яких уносився дим. То були канадські індіяни, які в шатрах на санях палили вогонь й гріялися. Батька минули трої сани, а четверті зупинилися коло нього. На санях сидів й поводив кіньми вже старший чоловік, але ще дебелий, курив файку з кукурудзи, а в руках держав плетений з ременю батіг. Він зупинив коні, подивився на батька й показав йому рукою, щоб сідав поруч нього. Батько, не гаючися, сів й дякував Богові, що трапилася така добра нагода під'їхати, бо його ноги вже таки добре боліли. Індіянин став до батька щось говорити, але він не розумів ні слова. Батько по часу до нього говорити по німецьки, але він також нічого не розумів. Говорили вони оба так якийсь час, кожний по свойому, але, як побачили, що з того нічого не виходить, бо один другого не розуміє, замовкли оба й їхали мовчки. За якийсь час індіянин видобув якусь паланицю з кишені й ножик. Батько думав зразу, що то хліб, але згодом побачив, що то пра сований тютюн. Накришив індіянин того тютюну в жменю й подав батькові. Батько мав в зубах люльку, але порожну, бо в ній не було зовсім тютюну. Батько дуже мав охоту курити, але стидно було йому брати тютюн від людини, що його взяла на сани й вдегшила дорогу. Тому батько махнув головою що не хоче тютюну. Індіянин зміряв батька кілька разів очима, а відтак шпурнув тютюн у сніг. Батько зміркував, що чимось образив індіянина, але не знав чим.

Після того індіянин до батька вже більше не говорив. Він під'їхав ще шмат дороги, а відтак став й показав батькові рукою, щоб забирався з саней. Не було ради. Батько зліз із саней й став серед дороги. Індіянин затяв коні й поїхав, аж сніг за ним закурився. А бідний батько мало не розплакався з жалю, що індіянин, за його добре серце, ще й образився. Але думати не можна було довго, бо на дворі був гострий мороз, що проникав аж до кости. Батько рушив з місця й пошкандибав дальше, роздумуючи над своєю долею та канадським життям.

Перед ним тягнувся високий та густий ліс, а за ним безкрая канадська прерія-пустарі. Ніде не видно ніякої душі. Сонце хилилося до заходу, неначе б хотіло втекти з тієї пущі. Пройшовши кілька миль, батько дійшов до ліса. На дворі стемнілося. В лісі дороги розходилися й не знати, котрою іти. А мороз тиснув що раз то гірший, проходив крізь дрантивеньку одіж й добирався до самих костей. На такому морозі годі довго видержати. На думку прийшла смерть.

Батько тоді впав на коліна й почав молитися до Божої Матері, щоб його вирятувала з біди, щоб міг ще вернутися до своєї родини. Після молитви якийсь спокій сплинув на душу батька, він піднявся, повний енергії та запалу до праці, до дальшої дороги. Якась свіжа надія додала йому сил та енергії. Віра в Боже Провидіння розвіяла безнадійність та розпуку, що передтиє була запанувала в серці батька.

Він пустився в дальшу дорогу з новими силами. Вибрав без вагання дорогу що провадила до середини ліса. Так, неначе би хтось поруч нього стояв й казав йому тою дорогою йти. З вдячности за той великий доплив енергії й життєвих сил, батько почав співати на весь голос пісню до Божої Матері: "О, Всепітая Мати!".

Як батько пройшов може з півтора милі, почув здалека гавкання пса. Подивився в той бік й побачив маленьке світло. Пустився йти на те світло й пройшов на невелику поляну, на краю якої стояла невеличка хатина з одним вікном та одними дверями. Кругом хатини росли грубі дерева. Місяць світив ясно, але світло з вікнця кидало свої промені на дерева коло хати, що виглядали ще грубші й більші, як вони справді були.

Ціла картина виглядала як у казці. Собака перестав гавкати й успокоївся й навіть не боронив батькови зайти до дверей хати. Постукав батько у двері, двері відчинилися, а в дверях став чоловік середнього росту й такого ж віку, з рудою бородою та вусом, оглянув батька від стіп до голови й махнув рукою, щоб батько увійшов до хати.

Серед хати стояла велика піч й батько почав іти до неї. Але той чоловік відтягнув батька на бік й показав йому рукою, щоб він сідав на стілець і стягнув чоботи. Говорив він по англійськи, але батько нічого не розумів. Батько почав говорити до нього по німецьки, то він знова не розумів. Врешті він щось подумав, махнув головою й почав говорити до батька по чеськи. Батько знав чеську мову дуже добре, бо навчився її під час військової служби, як його військова частина стояла в Чехії.

Мій батько та господар скоро розговорилися. На жаль, батько забув ім'я того чеха. Він приїхав до Канади з ЗДА, зі стейту Дакота. Був він самотний, взяв у Канаді фарму й мав у пляні годувати на фармі худобу. Він дав батькові повечеряти, приготовив ліжко й казав батькові йти спати. Та батька не брався сон, бо він хотів з тим чехом наговоритися до схочу. Та вкінці сон зморив батька й він таки заснув.

Раненько поснідав, подякував за гарну гостину й став збиратися в дальшу дорогу. А чех, як побачив нужденний одяг батька, пішов до комори, виніс теплу шапку, рукавиці, светер й пару вовняних панчіх дав те все батькові щоб одягнутися...

Дальша батькова подорож відбулася щасливо й він скоро дійшов до Едмонтону.

В поворотній дорозі він повернув до того німця, де служила сестра й забрав її додому, бо німець не дуже людяно з нею обходився.

З УКРАЇНСЬКИХ ТОРЖЕСТВ У РИМІ: Святіший Отець Папа Павло VI між студентами Української малої духовної семінарії.

Звіт з Оттави

НОВІ ПОДАТКОВІ ПРОПОЗИЦІЇ

написав Н. Кемпбел

(Кан. Сцена) — Ще довга дорога попереду, заки податкові пропозиції білої книги стануть правом у Канаді.

Якщо пробний розклад часу, що його визначив міністер фінансів Е. Бенсон має бути додержаний, то збір податків за новою ставкою зачнеться 1 січня 1971 р. Але п. Бенсон підкреслив, що то не є обов'язкова справа. Може бути, що дійсною датою буде 1 січня 1972 р.

Податкові пропози ції, які пересувають велику частину тягару на середню клясу Канади і є більше лагідні на обидвох кінцях доходової скалі, повинні перейти такий процес, заки стануть правом: 1. Сама біла книга буде предложена парляментарній комісії. 2. Комісія буде переслухувати репрезентації від широкого засягу організацій і поодиноких людей, які цікавлені законом. 3. Комісія розгляне тоді пропозиції в подробицях і предложить урядові свої пропозиції відносно змін. 4. Уряд розгляне рекомендації і вирішить, чи зміни, запоновані комісією мають підставу. 5. Тоді прийде виготовлення закону, тобто переміна пропозицій у право. 6. Сам проєкт закону буде предметом дебат у парляменті й в комісії, і є можливе, що комісія буде переслухувати дальші репрезентації відносно закону.

Все те є процесом, який забере багато часу. Коли уряд справді готовий взяти до уваги пропоновані комісією зміни, тоді сумнівна справа, чи реченець 1 січня 1971 р. зможе бути додержаний.

Уряд оцінює, що зміни спишуть із податкових списків 750,000 осіб і зредукують податки для 3,100,000 канадців. Одначе не треба забувати, що ця оцінка основана на прибуткових цифрах за 1969 р. фактом одначе є, що збільшені платні і заробіки в Канаді майже автоматично привернуть численних із цифри 750,000 осіб на податкові списки і скреслять зменшення багатьох податковців із цифри 3,100,000 канадців.

Вершком цілої справи є та обставина, що навіть на основі теперішних прибутків і цін, податкові зміни додадуть урядові річно понад $300 мільйонів доходу.

Більшість пропозицій від уряду основані на звіті Картера про оподаткування. Але у звіті Картера є рекомендації, яких уряд не прийняв. Поміж ними є такі: особистий прибутковий податок побирати від родин, а не осіб, від родин вимагати сплачування спільного доходового податку; 12% виробничий податок від продажу знести і замінити його 7% (або 8%) роздрібним податком від продажу; справу збирання податків відібрати від міністерства національного прибутку й передати її новому, неполітичному і незалежному бюрові податкової комісії.

Існує можливість, що уряд серйозно розважить пропозицію про незалежне бюро податкових зборів перед проведенням податкових змін. Рекомендації про спільний прибутковий податок від родин і про роздрібний податок від продажу остаточно відкинено.

Успіх молодого українського мистця

ВИСТАВКА КАРТИН МИСТЦЯ ІГОРА ДМИТРУКА

В приміщеннях алберт-ського університету відбувається тепер виставка картин молодого українського мистця Ігора Дмитрука. Це є третя з черги виставка праць алберт-ських мистців, що її організує мистецька галерія університетськ о і студентської юнії.

Едмонтонський щоденник "Едмонтон Джорнал" надрукував велику статтю свойого мистецького критика В. Гаммока, в якій Гаммок з великим признанням висловлюється про молодого українського мистця. Поруч статті надруковано також світлину одної картини І. Дмитрука.

Про Дмитрука пише Гаммок: "Я думаю, що Дмитрук є один з найкращих молодих мистців у нашій окрузі. Теперішня виставка є перша його самостійна виставка в Едмонтоні від 1965 р."

На виставці показано 25 картин, що, за вийнятком одної, всі намальовані в 1969 р.

"Ігор, пише дальше Гаммок, як багато мистців, не дає імен своїм картинам, лише числа й рік малювання. В той спосіб глядачі є змушені самі виробити собі думку про дану картину"... "Картини, показані на цій виставці, є мистецтвом самим в собі, а не відтворенням якоїсь іншої реальности".

"Сподіюсь, що Дмитрук знайде піддержку для своєї творчої праці й зможе залишитися тут. Він вже пробував раз давніше перейти жити кудиінде, але повернувся назад сюди, бо він хоче тут залишитися на постійне. Та я не буду дивуватися, якщо він подається в більш пригожі околиці поблизу доброго мистецького ринку на сході. Він є певно мистцем, що здобуде загально-канадське признання протягом кількох років, але самим признанням не можна жити".

Не подаємо чисто фахової оцінки картин І. Дмитрука, хіба зазначимо, що його картини в загальному це три-вимірові комбінації різних геометричних фігур, уложених в різний спосіб, що творять відтак мистецьку гарну цілість.

І. Дмитрук вродився 1938 р. в священичій родині о. Евгена та Неонілі з Цегельських Дмитруків. З батьками під кінець війни вибрався на іміграцію до Австрії, звідки переїхав до Канади. Студіював мистецтво зразу на алберт-ському університеті, а відтак в мистецькій школі в Ванкувер, яку закінчив 1963 р. з нагородою за рисунки та ґрафіку. Від 1963 р. живе й малює в Едмонтоні, окрім пів року, коли перебував в Монтреалі та інших містах східної Канади.

Тепер навчає мистецтва на алберт-ському університеті, в технологічному інституті в Едмонтоні та в едмонтонській мистецькій галереї.

Досі І. Дмитрук мав 4 свої самостійні виставки: в 1963 (галерія "фокус") в 1965 (алберт-ський університет), 1966 (едмонтонська мистецька галерія) та 1966-67 (Західно, канадський мистецький кружок). Теперішна виставка є його п'ята самостійна виставка.

Окрім цього брав він участь в групових виставках: 1965 р. (Лондон, Онт.), 1963 і 1965 (виставка графіки в Келґарі), 1965 (Англія) 1964, 1965, 1966, 1967 (Вінніпеґ), 1964, 65, 66, 67, 69 (загально алберт-ські виставки в едмонтонській мистецькій галереї), 1967 (18-а зимова виставка в Гемилтон, Онт.), 1968 (едмонтонські мистці в Келґарі) та 1969 ("середовище" — Келґари).

Молодому українському мистцеві бажаємо дальших успіхів на його мистецькому шляхові.

Купуйте нову куховарську книжку

(в англійській мові)

Вже можна набути куховарську книжку другого відділу ЛУКЖ катедральної парафії св. Йосафата.

"FAVORITE RECIPES"

Ціна: 2.00 дол.

Замовлення приймають:

UKRAINIAN NEWS
10967 - 97 St., Edmonton 17, Alberta

Не ризикуйте, але асекуруйте!

АСЕКУРАЦІЇ: від вогню • авт і троків • бонди для контракторів • від крадіжі • особиста відповідальність.

Наше завдання — не лише мати багато клієнтів, але теж дати найкращу обслугу!
Переконайтеся про це самі!

Асекурація — то не витрата, а зиск.

B. DIACHUK
Asst. Ins. Mgr.

STAR AGENCIES
(Insurance) Ltd.

Phones: 429-2657 — 422-7218
10018 - 101 A Ave. Edmonton

ОНТАРІО — ONTARIO

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
Radiolabs
522 Hamilton Rd.,
Ph.: 434-4253
LONDON, Ont.

Веселих свят!
Elm Fashions
300 Elm St., West
(Corner Elm & Regent Sts.)
SUDBURY, ONT.
Tel. 674-2071
НАЙБІЛЬШ МОДЕРНА КРАМНИЦЯ
жіночого одягу.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!
DRESSER'S I.D.A. DRUG STORE
AND STAFF
Talbot West, LEAMINGTON, Ont.

Веселих свят і щасливого Нового Року!
T & L FUELS Limited
TEXACO FUEL CHIEF — HEATING OIL
375 Bond St., SUDBURY, Ont.

Українські Похоронні Заведення в Алберті

В годині смутку по втраті дорогої особи в родині, приятеля чи знайомого, звертайтесь за сумлінною і ввічливою обслугою в похороненню, бальзамованню і в закупленню домовини та нагробних хрестів до:

Park Memorial Funeral Directors

9709 - 111 Ave., Phones: 422-2331 & 424-1633, Edmonton

Відділи в таких містах Алберти:

Vegreville, Phone 2011 — Lamont, Phone 53 — Smoky Lake Myrnam — Vilna — Mayerthorpe — Wildwood

В. М. СМОЛИК, управитель

УВАГА

БІНҐО

КОЖНОЇ НЕДІЛІ

В 7:30 ВЕЧОРА У SPORTEX EXHIBITION GROUNDS

БІНҐО

Щоподілка о 8-ій год. веч. в залі парафії св. Володимира 12726 - 119 вул.

Вступ 1.00 дол. — 3 картки Джекпот — $50.00.

Дарунки для рідних в Україну

висилає до ваги 44 фунтів

VEGA

UNIVERSAL STORE
10343 - 97 St., Edmonton

Велика обнижка цін!

ДЕНТИСТИЧНІ ЛЯБОРАТРІЇ

Wasson Dental Lab.
BARRY BUILDING
10128 — 103 St.,
Phone 422-4718
Certified Dental Mechanic

BURTON DENTAL Laboratories
Certified Dental Mechanics
1½ Bl. North of Woodward's
10279 — 101 Street
EDMONTON ALTA

ДЕНТИСТИ

Тел. офісу: 422-2411
дому: 488-2359
Dr. B. N. SHLAIN
ДЕНТИСТ
428 Tegler Building
Edmonton, Alta.

Д-р А. С. НАЙ
ДЕНТИСТ
520 Tegler Bldg.,
Edmonton, Alberta.
Office Phone: 422-8553

ОКУЛІСТИ — ОПТОМЕТРИСТИ

Д-р Левко Г. Фарина
окуліст-оптометрист
522 Tegler Building
Edmonton, Alta.
Телефон: 422-8631
Екзаміную очі — Пропасовую окуляри

Д-р ПЕТРО СТАРКО
Д-р Йосиф СТАРКО
Д-р ІЛЛЯ СТАРКО
ОКУЛІСТИ
230 Tegler Bldg., Edmonton
Phone: 422-1248

ЛІКАРІ — ЕДМОНТОН

Д-р І. Смульський
Лікар і хірург
303 Professional Bldg.,
10830 Jasper Ave.
Phone Office: 424-1814
for appointment

Д-р М. Снігурович
Лікар і оператор
3829 - 118 Ave.,
Едмонтон, Алберта
Phone Office: 479-3318
Res.: 479-4443

Д-р В. А. Шандро
Оператор, спеціяліст нирових недуг та залози (Простейт гленд), що регулює моч
Член Королівської Комісії Хірургів
Тел. офісу: 488-0797
дому: 439-2408
116 St. & 100 Ave.,
214 Le Marchand Bldg.,
EDMONTON, Alta.

Д-р Г. Стефаник
F.R.C.P.(C)
Лікар - спеціяліст внутрішньої медицини і кормової системи.
215 ACADEMY PLACE
13520 - 100 Ave.
EDMONTON 14, Alberta
Phone Office: 482-4744
Res.: 484-3821

Д-р Василь Павлюк
член Королівської Колеґії Хірургів
F.R.C.S.(C) — F.A.C.S.
хірург-спеціяліст
203, Strathcona Medical Dental Bldg.,
8225 - 105 St., Edmonton
Тел. офісу: 439-4321
дому: 466-5033

Д-р Н. Д. Голубіцький
Відновив лікарську практику
при
603 TEGLER BLDG.
Phone: 422-4543

AARON DENTURE CLINIC
Затверджений дентистичний механік
10816 - 82 Ave.,
Полудневий Едмонтон
Bus. 432-7035 Res. 434-0493

Українські Похоронні Заведення в Алберті

Направа авт і троків — Перевірка моторів
Продаж високоякісної ґазоліни та оливи до авт.

Artic Service Station Ltd.
12608 Fort Road Edmonton, Alta. Ph. 476-2212
Власник і керівник: Маріян Страшок

МІСЦЕВІ Й ЗАМІСЦЕВІ ПЕРЕВОЗИ.
Перевози за контрактом — комерційні ціни.

Jim's Express & Transfer Ltd.
Phone: 422-6669.

JACK STRONG PHARMACY & CAMERA SHOP
10402 - 82 Ave. — Edmonton, Alta — Ph.: 439-2844
Відкрита щодня від год. 9-ої ранку до год. 9:30 ночі
В неділі і свята від год. 11-ої ранку до год. 9-ої ночі

Notice of Application For Change of Name

CANADA
PROVINCE OF ALBERTA

Notice is hereby given that I, Onufry Kureliuk otherwise known as Frank Kureluk of Edmonton in the Province of Alberta, welder, intend to make application to the Provincial Secretary, under the provisions of The Change of Name Act, 1961, for change(s) of name as follows:

1. For a change of my name to Frank Kureluk.
2. For a change of my wife's name from Nellie Evelyn Kureliuk (Kureluk) to Nellie Evelyn Kureluk.
3. for changes of my children's names
From Terrence Francis Kureliuk (Kureluk) to Terrence Francis Kureluk.
From Mary Anne Kureliuk (Kureluk) to Mary Anne Kureluk.

Onufry Kureliuk
Signature of applicant — legal name in full.
Frank Kureluk
If known by a name other than legal name please sign also in that name.

ЗМІНА АДРЕСИ

10 ЦЕНТІВ

Коли змінюєте місце свого перебування, виповніть цю картку, витніть та негайно перешліть на адресу Адміністрації "У.В.":
UKRAINIAN NEWS, 10967 - 97 St., Edmonton 17, Alta

Ім'я і
стара адреса: .....

Ім'я і
нова адреса: .....

(Адресу писати по-англійськи)

НА КОЛЯДУ ПРИСЛАЛИ ДО „УКРАЇНСЬКИХ ВІСТЕЙ"

10.00 дол. — Т. Г. Литвак, Едмонтон.

По 5.00 дол.: П. Саварин, Едмонтон; о. А. Христуч, Вилке Бар., Па., ЗДА; П. Сарабунь, Тондер Бей, Онт.; Й. Човняк, Фрейзер, Міш., ЗДА.

По 3.00 дол.: Ю. Варунків, Евансбурґ, Алта; д-р С. і Д. Грабар, Едмонтон; Дм. Маляк, Арчервил, Саск.; о. В. Грабець, Палмертон, Па, ЗДА; Ю. Галійчук, Ванкувер., Бр. К.

По 2.00 дол.: Л. Пасгушенко, п-і Д. Деревянка, п-і А. Климчук, В. Сорочинський, Вінніпеґ, Ман.; Дм. Одинський, Айрон Рівер, Алта; Г. В. Винничук, Нюкесл, Алта; п-і П. Чалак, Текей, Алта; В. Паланюк, Калґарі, Алта; Г. Н. Парасюк, Ніпава, Ман.; А. Наконечний, Торонто, Онт.; С. Паламарк, Мондер, Алта; Й. Куцик, Вінніпеґ, Ман.; о. В. Флюк, Кадворт, Саск.; п-і М. Олексів, Мекей, Алта.

1.50 дол.: М. Левицький, Вінніпеґ, Ман.

По 1.00 дол.: В. Ваврик, Ва-кав, Саск.; п-і К. Ісаїв, Ростерн, Саск.; п-і К. Буджінська, Мондер, Алта; п-і Ф. Гутник, Саскатун, Саск.; А. Курант, Саскатун, Саск.; І. Навроцький, Силванія, Саск.; А. Петрик, Ріджайна, Саск.; Ф. Гушта, Едмонтон; Ю. Мижці, Мондер, Алта; Л. Лісевич, Мирнам, Алта; п-і А. Басараба, Принц Алберт, Саск.; п-і С. Партука, Спірс, Саск.; о. С. Сулик, Порт Ембой, Н. Дж., ЗДА; п-і О. Заяць, Мирнам, Алта; Й. Ламаш, Бидру, Алта; І. Ковальчук, Форт Вильям, Онт.; П. Мортиняк, Менвил, Алта; Д. Пашулка, Дервент, Алта; В. Огінський, Ллойдминстер, Саск.; В. Фещин, Гемилтон, Онт.; А. Бенюк, Евансбурґ, Алта; Г. Шостак, Боннивил, Алта; Г. Лалач, Винярд, Саск.; М. Гринів, Ст. Павл, Алта; п-і П. Яцишин, Челан, Саск.; О. Данилюк, Риймонд, Бр. К.; М. Кушнір, Едмонтон; Л. Шанковський, Вилна, Алта; С. Сидяга, Вегревил, Алта; Н. Василишин, Боннивил, Алта; І. Зазуляк, Калґари, Алберта.

50 центів: п-і М. Макух, Віке, Саск.

Усім шановним жертводавцям і збірщикам щиру подяку складає адміністрація „Українських Вістей".

УВАГА! ЗБИРАЄМО ДО МУЗЕЮ Й АРХІВУ

Збираємо давні українські книги, альманахи, співаники, журнали, часописи, картки та всяке друковане слово. Рівнож мистецькі вироби: гуцульську різьбу, кераміку, вишивки, всякі ручні вироби і народні тканини.

Збираємо ті речі, які наші поселенці-піонери привезли їх тут на те, щоб зберегти їх від знищення та скласти в музею-архіві.

Телефонуйте на ч. тел.: 424-6905
пишіть:
Н. УОРУК
10231 - 98 St.,
EDMONTON 15, ALBERTA

• **ЗДА проголосили** полекші для американських фірм в торгівлі з комуністичним Китаєм. Американські компанії можуть, в рямцях певних обмежень продавати до Китаю деякі товарі, що не можуть бути вжиті для воєнних цілей, й можуть купувати в Китаю різні продукти.

• **За Ізраїлем**, тепер СССР відкинув американські пропозиції відносно замирення між Ізраїлем та арабськими державами. З десяти американських пропозицій СССР відкинув 8.

• **Приватна фірма** перевела досліди в церквах, шпиталях, університетах та різних добродійних установах Канади й ствердила, що канадці дарували тим всім інституціям в 1968 р. 558 мільйонів долярів. З того 483 мільйони склали приватні особи, а 75 мільйонів різні інституції. На кожного канадця припадає 25.00 дол. пожертв на різні цілі.

• **За 11 місяців** 1969 р. в Канаді збанкрутувало 1,691 фірм та приватних людей на загальну суму поверх 130 мільйонів долярів.

• **Згідно з умовою** між ЗДА та Японією, ЗДА забрали з японського острова Окінава, всі ракетні бомби, що були там зложені в американській базі.

МАЄТЕ КЛОПІТ З ХРОБАКАМИ?

Заживайте медицину "PANOVIN"

Пачку тої медицини, що вистарчає на одну курацію, можете дістати в вашому драґ-шторі.

Остання нагода побачити великий любовний фільм

"Прокажена"
(TRĘDOWATA)

за повістю письменниці Г. Мнішек

ДОДАТОК: перший раз в Канаді цікаві кольорові фільми "ЧАРОДІЙНІ ДАРУНКИ" та інші.

Jasper Theatre
10120 - 156 St., EDMONTON, Alta

Неділя, 25 січня, 1970 р.

Двері відчинені в год. 2.30 попол.
Початок фільму год. 3:00 і 5:30 попол.
Вступ: $1.75; Студенти до 18 років $1.25; Діти 75 ц.

Як буде зимно, поможемо рушити кожне авто.

$20,000 Cash Bingo

Major Prize $10,000

1 GAME - $2,000 — 8 GAMES - $1,000
ALL CONSOLATION PRIZES $10.00

WED., JAN. 21 1970

Commencing at 8:00 p.m. Admission: $5.00
Reserved Seats

EDMONTON GARDENS

TICKETS AT: MIKE'S, HUB CIGAR, UKRAINIAN NEWS, 10967 - 97 ST.
BOX OFFICE MACAULEY PLAZA OXFORD LEASEHOLD BLDG.

Killarney Drugs, 97 St. & 129 Ave.
Ole's Pipe Shop, Stony Pl. Rd., Jasper Place
Beverly Pharmacy, Beverly
Co-op Store, Abee, Alberta
Blake's Store, Holden
Danny's Service Station, 108A Ave. & 97 St.
Ed's News, Fort Sask.
Calmar B.A. Service, Calmar
National Service Station, 96 St. & 104 Ove.
Mike's Barber Shop, Lamont
Mike's Shoe Repair 4911 - 50 Ave., Camrose
Corona Fruit, Vegreville
Krekotin Store, Radway
A. Kotyshyn, Two Hills, Alta
Central Motors, Smoky Lake
ALL WOODWARDS STORES

SPONSORED BY ST. JOSAPHAT'S PARISH IN AID OF CULTURAL BUILDING FUND

З Новим 1970 роком

Щиро вітаємо всіх наших КУСТОМЕРІВ, ПРИЯТЕЛІВ, ПРИХИЛЬНИКІВ ТА ВСІХ КАНАДСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

Бажаємо їм

Веселого, щасливого й успішного Нового Року

SAFEWAY
CANADA SAFEWAY LIMITED